

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre	24 korona.
Fél évre	12 korona.
Negyed évre	6 korona.
Egy hóra	2 korona.
Egyes szám ára	8 fillér.
Vidéken	10 fillér.

Megjelenik mindennap hétfőn és
o ünnep után való napon is. o

NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

HIRDETESI DIJAK:

Nyilttér sora: 50 fillér. — Üzleti hirdetések megállapodás szerint. — Apró hirdetések: Egy szó 4 fill., vastagabb betűvel 8 fillér.

A szerkesztőség és kiadóhivatal Jókai-utca 15. szám alatt van. — Kéziratokat o nem ad vissza a szerkesztőség. o

TELEFON-SZÁM: Szerkesztőség: 503
Kiadóhivatal: 379.

Kolozsvár.

— február 25.

Tegnap, a szerkesztőségben folyt magánbeszélgetés közben szóba került az a meglehetősen elfeledett idő, amikor Kolozsváron, különösen a város önkormányzati életében u. n. *klikk-uralom dominált*. Különböző szempontból, különböző felfogásokkal tárgyaltuk a dolgot, de egyet értettünk abban a konkluzióban, hogy ez az állapot, ha egyébert nem, hát azért, mert igen élénk érdeklődést ébresztett a közügyek iránt, többet ért a mainál, melyben semmiféle szellemről nem beszélhetni, legfeljebb a felfogásokban és gondolkodásban s tudvalevőleg a cselekvésben is uralkodó zűrzavarról.

Ha keressük az okokat, melyek ezt a nem előnyös változást előidézték, azokat jórészen politikánkban találjuk meg. Az az idő ugyanis, melyről beszélgetésünk folyt, az a pártpolitikai szélségszél idejére, a fusió mézes éveire esett. Arra az időre, a melyben az addig egymással harcolt két nagy politikai párt összeölekezett és ezzel megszüntette a politikai választó vonalakat társadalmunkban is eltérő hatását is. Politikai ellenzék nem volt a városon s így a politikában egységes kormánypart különböző csoportjai egyéb kérdésekben a párturalom veszélyeztetése nélkül szembe kerülhettek egymással.

Ami első sorban hozzájárult ennek az önkormányzati élet eleve sége és tisztaság a szempontjából egyaránt fekvő nézetek megváltoztatásához: a függetlenségi pártnak a 80-asévek elejére eső új szervezkedése volt, mely politikán tul, társadalmiakban is szorosabb egységbe terelte az uralkodó párt különböző csoportjait, ha jobban tetszik: klikkeit, melyek ettől kezdve, az immár féltetővé vált párturalom érdekeire való tekintettel is felhagytak az önkormányzati életben addig kifejtett és az ellenőrzés szempontjából nem csekély becsű tevékenységükkel.

Második eszköz az önkormányzati élet élénkségének redukálására a törvényhatóságok rendezéséről hozott Tisza-féle szerencsétlen törvény volt, mely azzal, hogy 21 állandó szavazatot biztosított a közgyűlési teremben a tanácsi álláspontnak, — urrá tette a városházában a tanácsot, de legalább is megnehezítette azzal szemben az ellenőrzés munkáját s méginkább az önkormányzati szervek megfelelő elhelyezkedését.

A törvényhatósági bizottság tagjai ezzel szemben, *aszervezettség okából* állandó leszavaztatásnak vannak kitéve és így erőt vett rajtuk a küzdelem sikertelenségének tudata s mi ebből foly: az elkedvetlenedés

hangulata. Kedvetlenséggel pedig közügyet vezetni nem lehet.

Ismételjük tehát, hogy az önkormányzati élet és közvetve a város jövője szempontjából is elsőrendű érdek, hogy, — mint ezt már előző cikkünkben hangsúlyoztuk, — a városatyák lépjenek feladataikra nézve valamelyes szervezetbe s ezzel biztosítsanak bizonyos konsolidált küzdelmet a mai kaosz helyén.

Tudjuk, hogy a multban ismételt történetek erre kísérlettek, melyek állandóbb eredményre nem vezettek, de ez nem lehet ok a további pozitívításra, mert ha valamikor, úgy éppen most volt a törvényhatósági bizottság szellemének megújodása evidens szükség, minthogy ezt ma már az általános politikai viszonyok is parancsolják.

Az országos politikában bekövetkezett változással ugyanis lejárt az az idő, melyben az állam és az azt képviselő kormány jóindulatának kiapadhatatlannak vélt forrására, úgy tekinthetett Kolozsvár s általában bármely város, mint minden egyebet helyettesítő panátiára.

A politikai változás egyik jelentősége éppen abban van, hogy megszűnik az általánossal nem egyszer szemérmetlen cinizmussal szembe helyezkedő helyi érdeknek a kortes politika szempontjából a multban különös figyelemre méltatott je-

lentősége s minden speciális érdek csak annyiban tarthatott igényt állami támogatásra a mennyiben az általánossal való harmoniára tud hivatkozni.

A magyar városok a multban hozzá szoktatták magukat a kormány dédelgető gondoskodásához, mely azonban nem a város fejlesztés céltudatos politikájában érvényesült, hanem a kitartó és kitartott viszonyához hasonló összekötést létesített kormány és város között. Nos hát ennek vége van.

A mit a magyar városok jövőre az államtól igényeinek annak megadásában nem lesz többé döntő az öntevékenységet elernyesztő kortes politika, hanem esupán a magyar nemzeti állam mindenekfelett domináló tekintete. Ez fog tehát alkalmaztatni Kolozsvárral szemben is minél fogva nem lehet mindent, még az önkormányzati közegek baklövéseinek következményeivel szemben a jóvátételi kötelezettséget, — mint az a multban többször megtörtént, — az államkincstár nyakába varni, hanem reá kell szolgálni az állam támogatására és pedig többé nem mamelukok liferálásával, hanem a nemzeti munkában való akció részvétellel.

Speciel kolozsváriak igen jelentékeny feladat jut e téren melyet eddig — valjuk meg az igazat botrányosan elhanya-

A „NAPLÓ” tárcája.

A NAPSZÁM.

írta: BÉKEFI ANTAL.

Meghalt az asszony, az ember sirt. Sirt igazán, ritt a szívéből. Csupa könnyfolt volt a szeméalj. A gyerekeket rendbeszedte, bérakta a kuckóba és csitította őket. A nagyobbak, a ki már tudta, hogy mi a baj és sirt, egy darabig héjas kenyérral betömte a száját. Mig ezt majszolta, addig nem lármázott. A mécses ellobbant. A zsirja kiszáradt és a vattája égett és füstölt. A mirhe volt ez az istenadta szegény hajlék halottja mellett . . .

Jöttek az alsó- és felső-házból jó lelkek, kik keresztet vetettek és mondták:

- Szegényke, neki jó.
- Jó ám, oszt' egy szemet se ment ki a formájából.
- Szép halott. Nézze kend már.
- Oh. Szép. A jó embert nem fordítja el az Isten a halottí ágyon — mondja egy valaki.

Aztán:

— A doktorhoz is szalajtasson kend — tanácsolta az öreg esztergályos vén legény a munkás-cimborának. — mert annak is tudni köll, hogy a Julis már így van. Irást kell róla venni . . .

A jó lelkek közül valaki majd csak beszél a kerületi doktorhoz. Az majd jön és pápaszeggel megnézi a halált.

Oh, bizony, nagy szomorúság ez. A szegény napszámos szomorodva nézte a szegény asszonyt, aki ott feküdt kis rongyos kacabájban, a mit utoljára ráhuzott, mikor mondta:

— Fázok, hé Andris.

Fázott és ráhuzta a kis rongyos kacabájt és éjfélre — oh, uram, irgalom atyja — egészen kihült. Olyan volt a keze mint a vas. Hideg és kemény. Pedig milyen fürge, dolgos, soványka kéz volt ez: igen, mindig tisztán tartotta a szegény, éhes kis ördögöket, a kik minden évben szaporodtak s ott ülnek mostan öten egy szorult csomóban megbujva a kuckóban, subán, mint a verébfiókok.

A napszámos elkesergett, az ágyát fogdosia és nézte a halottat és hosszukat huzott a füledt levegőből.

— Rossz szag van itten, nyissa kend ki az ablakot, — mondta valaki.

Egy templomos vén asszony, a ki ott kuporgott az ágy előtt, keresztet vetett magára és félbeszakította a megható siratót:

— Jaj, szentjeim, meg ne próbáljátok. Jó keresztény nem nyitja ki a halottas ház ablakát.

— Miért? No.

— Itthon van még a szegényke leike.

Fölnézett jámbor pillantással a szent képre. Aztán a halottra vetette tekintetét, — mintha tőle várna ezért a kegyeletért áldást.

Oh, hát igen; itthon van még a szegény napszámos-asszony lelke... A férfiember mereven körülhordozza tekintetét. Mintha keresné: hol van? A kis pohár fényesen csillant meg az almárium tetején. Tán abba van . . . A fehér bogycoskoru ott van nyolc esztendeje az üveg alatt, a falon . . . Tán bi-

zony odaszállt a száraz levelek közé?

A gyerekek közt iárma támadt a kuckóban. A kisebbik belekapaszkodott a nagyobbik kezébe, a melyben a kenyeret tartotta és kiabált, mint a tigris . . . A nagyobbik gyerek megértette a szólatlan beszédet és tört egy darabot a kenyérből a kisebbnek . . .

Már bizonyos, hogy asszony lelke ott van köztük. Az egy esztendő Palkó beszédét bizonyosan ő magyarázta meg Jankónak . . .

A napszámos aztán föltette a kalapját és elment, kapott hamarosan fekete, gyalutlan koporsót, két lilomszál volt ráfestve, olyan fehér festékkel, mint a hó és mindjárt melléje mázolta a nagy irástudó ur, a ki árulja, hogy:

Patyolat Andrásné. Benei Julis. Szép finom és olyan fehér betűk voltak, mint a szemfedő. Azon pedig nagylevelű virágok is voltak.

Minden kitellett szépen a két párna toil árából. De jó, puha hely volt mind. Lágy, mint a felhő. Julis asszony maga fosztotta.

golt. Csak a legközelebb eső vidékekre kell nézzünk, hogy ezt a súlyos vádat beigazolvassuk. Itt van Kolozsvár, e büszke kultúrváros az ő állami intézményeivel, színes épületeivel, magas igényeivel és még magasabb pótdózával. Mellette pedig néhány szerény falu melyek ugyan mit sem éreznek a kultura napjainak rájuk sugárzó fényéből és melegéből, a még kevesebbet a nemzeti öntudat intenció hatásából, hanem megdöbbenő stangvolid, sőt szégyenletes decadentiát mutatnak fel erkölcs-kultúra és gazdaság dolgában.

Vajon Kolozsvár polgárainak illik-e, szabad-e túrni ezt az állapotot.

Feleljenek erre a kérdésre első sorban Kolozsvár önkormányzati életének vezetői. De hogy felelhessenek az önkormányzati élet működését meg kell szabadítani a ma uralkodó közszellem petyhüdségétől s be kell vinni abba az eleven-ség élet nedvét. Ezt pedig csak megfelelő szervezkedés által történhetik.

Felhívjuk tehát a városatyákat, hogy tüzzék ismét napirendre a bizottsági tagok egy-séges szervezkedésének kérését.

A mozgalom megindítására Dobái Antalt, Fekete Gábort, Hailler Károlyt és Pisztori Mórt tartjuk a legilletékesebbeknek. De indítsa meg bárki szükségességének belátása elől egyetlen városi polgár sem zárkozhatik el.

Wekerle jön?

A fuzió előtérben.

— február 25.

A legújabb kombináció tehát Wekerle nevével áll kapcsolatban. E szerint Wekerle alakítana kormányt és pedig — mint egyik forrás mondja — „a jelenlegi pártkeretek áttörésével“, a függetlenségi, új- és szabadelvűpártok bevonásával.

Mi már ismételtén kifejtettük nézetünket ebben a kérdésben. Néztünk az, hogy a válságból való teljes kibontakozás csak új pártalakulással kapcsolatban mehet végbe. Erre mutat a képviselő választások eredményében megnyilatkozott nemzeti akarat is, mely eltávolítani akarta helyéről a Tiszakormányt, de azzal, hogy abszolút többséget egyik ellenzéki pártnak sem adott, kijelentette, hogy *egy-magában* egyetlen ellenzéki pártra sem ruházza a kormányvezetéséhez szükséges bizalmát. Ebből következik tehát, hogy az ellenzéki pártoknak keresniük kell egymással azokat az érintkezési pontokat, melyek közül állandóbb és egységesebb irányu szervezetben találkozhatnak, vagyis a csupán ideiglenes jelleggel tartható koalícióból, elvi alapon és a közeljövő feladataira való tekintettel *meg kell csinálniuk az ellenzéki pártok fuzióját.*

A Wekerle vállalkozásáról eddig elterjedt hírek szerint ő is ennek a fuziónak létesítésére vállalkoznék s már magában az a tény, hogy a mi álláspontunk találkozik a Wekerlével, ez általánosan tisztelt és kiválóan rutinizott államférfival, szinte jogot adhatna arra, hogy bizonyos büszkeséggel álljunk meg e tény előtt és siessünk feljegyezni

azt, mint igazolásunk kiváló bizonyítékát.

Am nem annyira ezért, mint inkább azért vettük a tollat kezünkbe, hogy a kérdés körül támadható egyes félreértésekkel leszámoljunk. Egy félreértéssel találkoztunk ugyanis a „M—g“ hasábjain, hol beszélnek Wekerlének arról az igyekezetéről, hogy a régi pártkeretek áttörésének.

Őszintén megvalva, csodálkozunk ezen a felfogáson. Csodálkozunk annál is inkább, mert éppen a „M—g“ volt az a lap, mely a régi szabadelvűpárt feloszlását, a választások tanúságaira hivatkozva, leginkább sürgette.

Nós hát ennek a feloszlásnak szerintiünk is meg kell történnie. Ámde az is bizonyos, hogy 150 ember, a mennyiből t. i., az országgyűlési szabadelvűpárt ma áll, sem el nem oszolhat, mint a buborék, sem nem csatlakozhatik az ellentáborhoz. Az előbbi fizikai, az utóbbi politikai lehetetlenség. Világos tehát, hogy a szabadelvűpárt szerintiünk is kívánatos bomlása esetére a felszabaduló elemek elhelyezésére megfelelő modozatról kell gondoskodnunk. És mi lehet ez a modozat más, mint egy új fuzió!

Arról ugyanis nem lehet szó, hogy egyes ellenzéki pártok különállásának fenntartása mellett alakult koalíció állandósítsák. Az ilyesmit — ismétljük — tiltja a politikának esztetikája és szeszélye. De tiltja főleg az ország érdeke. Mert lehetetlen, hogy törekvéseikre nézve nem azonos és egymástól szervezeten elvált pártok, *mint a tényleges hatalom részesei*, — együtt legyenek. Ez olyan ingadozást idézne elő a kormányzat politikájában, a

minő egyenesen végzettszerű lehetne parlamentárizmusunk jövőjére. A koalíciót tehát fel kell cserélni a különböző elemek megfelelő elhelyezésére tért nyitó fuziónak.

A kérdés csak az lehet, hogy ez a fuzió, mely új többségi pártot létesítene, kikből alakuljon? Es bármennyire is kutassuk a politikai vegyblomlás törvényeit, alig lehet a fuziót más elemekből elképzelnünk, mint akik a Wekerlének tulajdonított tervben annak elemeiként szerepelnek.

Ezzel szemben ne beszéljen nekünk senki a függetlenségi pártra való tekintettel arról, hogy elvi áldozatot senkitől sem lehet kívánni. Először is az ország érdeke követelhet bizony elvi áldozatot is. Másfelől pedig a függetlenségi párt felfogása a program megvalósításának kérdésére nézve soha sem volt egységes. Mindig voltak, *s az utóbbi időben azok száma szaporodott*, kik az u. n. fokozatosság hangoztatása által disztinquiráltak a program egyes pontja között. Ismét voltak, akik perhorreszkáltak minden közleledést, mely a pártot a létező közjogi alap gyakorlati elfogadásának lehetősége elé állította. Miért kellene tehát ennek a két, egymástól különböző felfogásnak egymást állandóan paralizálva, egy szervezetben lekötötnie, mikor szabaddá tételük által a köz jelentékeny hasznát mozdíthatná elő?!

A világosság kedvéért kifejtjük, hogy a fuzió létrejöttét hogyan képzeljük.

A függetlenségi párt u. n. gyakorlati elemei, kik eddig is a fokozatosság taktikai alapján állottak, — egyesülnének az Ujparttal és a régi szabadelvűpártnak a multban kevésbé exponált, u. n. „leltári“

S Patyolat Andrást isten igazában dicsérték a jó emberek. Patyolat András szerette az Asszonyt.

— A halálban is tiszteletben tartja. — mondták.

Ugy nyult a hideg asszonyhoz, mintha élne . . .

Mikor a doktor megvizsgálta a halált, a napszámos asszonyt az ura felölelte és belefektette a tiszta kopsóba. Szépen fel volt ágyazva benne a forgács. Arra az örökös ágyra fektette.

Utóljára volt az asszony a karjában.

— Mikor halt meg? kérdezte az orvos a munkástól.

— Kakaskukorékoláskor.

— Hány óra volt?

— Három felé.

A doktor megírta az irásait. Aztán azt mondta az embernek, aki ott állt a mellére hajtott fejjel:

— Holnap délután temethetik.

A napszámos ember megfogta az ágy szélét és megütödvé szólt vissza.

— Holnap?

— Igen, csak holnap.

— Előbb szeretnék, nagyságos ur. Előbb.

— Nem lehet. Ha éjjel előtt halt volna meg, eltakaríthaták volna ma, de mivel ma halt meg, huszon-négy óra előtt semmi esetre sem lehet . . .

A napszámos elkecseregett. Rászólt a gyerekekre, hogy ne ríjjak-

nak. Nem érti az ember a szavát. Aztán az orvosnak mondta keserű, szomorú szóval:

— Nagyságos ur, mán csak akkor kérem, ugy tessék írni a cédulát, hogy éjjel előtt halt meg . . . El szeretnék takarítani még ma, el muszáj . . .

— Hát én hazudjak maga miatt?

A halott ura, a szegény napszámos keserűséggel kiáltotta:

— Én pediglen, uram, még egy napszámot veszjétek el?! . . .

EGY GYLKOS ELMÉLKEDÉSE.

Egy órát az életemből börtönben töltöttem. És milyen órát! Nem a szabadságom vagy a becsületem forgott kockán, hanem a fejem!

Ismerem azokat a rettenetes álmokat, amelyek telve vannak a guillotine képeivel. Már szinte éreztem a nyakamon az éles kés hideg pengéjét. Megrezzentem a tömeg vad kiáltásától: „halált reá.“

S mindezt egyetlen pillanat csodásan káprázatos hatása miatt. olyan pillanaté, amelyet ma sem vagyok képes teljesen megérteni, amely azonban büntényre ragadtatott. Még sem éreztem magamat sohasem büntetésre méltónak.

Szín igazság: gyilkos vagyok. Megöltem egy asszonyt.

Miért . . . Nem tudom.

Féltékenységből nem öltem, mert hiszen nem szerettem őt. Rabolni

sem akartam: gazdag vagyok és az a néhány frank, amelyet áldozatom zsebében találtak, bizonyára nem csábított. Felindulásomban még kevésbé követtem el a bűntényt . . .

Ugyanebben a szobában történt, ahol most vagyok. A tükörelőtt állott ő; én éppen így ültem, mint most. Olvastam. A kedvesem ezt mondta:

— Jer . . . kocsizzunk ki a ligetbe.

Fel sem tekintve a könyvemről feleltem:

— Nem, fáradt vagyok Maradjuuk.

Hanem ő ragaszkodott ahhoz. Én nem tágitottam. Erre még csökönyösebben követelődzött. Indulatosan beszélt, megszakított mondatokkal, csipős megjegyzésekkel, ideges vállvonogatással. Én nyugodtan csak ennyit mondtam:

— Hallgass, érted? . . . Hallgass, kérlek . . .

De ő folytatta. Felálltam és föl-alá jártam a szobában. Egyszerre megpillantottam a kandallón a revolveremet, amelyet rendszeren magamnál szoktam hordani. Gépiesen vettem kezembe a fegyvert. Hanem ettől a pillanattól fogva különös dolog történt velem. A kedvesem hangja, amely eddig csak izgatott, most annyira felháborított, hogy ki sem mondhatom. Nem a szavak háborítottak fel, hanem a hang, a pusztá hangja. Ha bármit mondott volna is, még ha a legcsodásabb verseket szavalta volna, a hangot

nem tudtam elviselni. Valami különös vágy vett erőtt rajtam, a vágy a csend, a teljes nyugalom után . . . A szemem, mint egy megbabonázva a revolver csöve által arra a kis fényességre szegződött, amely az acélon villogott.

Vannak ilyen hallucinációk. Emlekszem, hogy olykor megbénulni érzem a józan eszemet. Tavaly Buttes-Chaumontban a szakadéknál jártam, amelyet az öngyilkosok sziklájának neveznek. Amikor ott álltam és a mélységbe tekintettem, hirtelen le kellett guggolnom és egy faágba fogódznom, nehogy leugorjak a mélységbe, amely vonzott. Ha vonaton utazom, mindig az a vágy unszol, hogy meghuzzam a vészféket; az a fényes acélgomb hihetetlen módon csábít s a kezemet mintha valami ellenállhatatlan erő hozzá emelné . . .

. . . Letettem a revolvért az asztalra és tovább sétáltam fel-alá a szobában. Hanem a fejem mindig a fegyver felé fordult. Nem voltam képes levenni róla a tekintetemet. A kedvesem meg egyre beszélt, egyre idegesebben; rám zudítva a szemrehányások özönét, azokat a kinos, rövid mondatokat, amelyek immár a velőmig hatottak. Nem is tudom, miként történt. Egyszerre kezembe vettem ismét a fegyvert, lassan a kedvesemhez mentem; a revolver csövet a halántékához emeltem. Irtózatossá dörej hangzott el.

elemeivel, esetleg még a néppárt vállalkozó tagjaival és mérsékelt liberális nemzeti program alapján megalkotnák az új kormánypartot, mely főleg közgazdasági irányt képviselne, zászlóján első helyen a külföldön vámterület és önálló jegybank követelésével.

És az új kormányparttal szemben ellenzékét alkotnának a függetlenségi párt engesztelhetetlenjei, kikhez a belkormányzati radikalizmus szereplésükre egyedül tért nyitó követeléseivel hozzácsatlakoznának a régi szabadalvópártból is azok, kikre nézve erkölcsi lehetetlenség volna az új kormány támogatása. Nincs a köznek egyetlen tekintete, mely ezt a pragnozist perhorreszkálni engedné.

V. A.

A király álláspontja.

Andrássy Gyula gróf nyilatkozata.

— Távirati tudósítás. —

— február 25.

A függetlenségi párt klub-helyiségében ma délelőtt összegyűltek a vezérlő-bizottság tagjai, hogy meghallgassák Andrássy Gyula előterjesztését.

— Misszióm nem járt sikerrel mondotta Andrássy — a mennyiben koalíciós kabinetet nem sikerült alakítani. *A katonai kérdésekben akadtam fönn, miután sem a király, sem a koalíció nem hajlandó álláspontjából engedni.* Azok a hírek azonban mintha a király megváltoztatta volna a gazdasági kérdésben első kihallgatásom alkalmával elfoglalt álláspontját s mintha most ellenezné a

Láttam a vörös lyukat a halántékán . . . a következő pillanatban a nő összeesett, mint egy szoknya, amelyet eleresztünk s amely összeomlik a padlón. Egyetlen kiáltást sem hallottam.

Ebben a pillanatban visszanyertem a józan eszemet. Rémes félelem vett erőt rajtam. Mint az eszeveszett, futottam ki a szobából, felrántottam a lakás ajtaját és leszáguldottan a lépcsőkön, kiáltva:

Segítség! . . . megölte magát! . . . megölte magát!

Eleintén mindenki elhitte, hogy öngyilkosság történt. Később azonban a gyanu körülhálózott. Letartóztatták. A vizsgálat hosszan tartott. Egyetlen szóval végét vethettem volna. Csak azt kellett volna mondanom:

— Ime, így történt a dolog . . .

De megmaradtam a tagadásnál. És minthogy mindig kellő bizonyíték szükséges a gyilkos elítéléséhez, engem felmentettek.

Mindezekre a dolgokra hidegvérrel gondolok vissza most és érzem hogy helyesen cselekedtem, ha hazudtam. Mit ért volna a halottnak, ha bevallottam volna az igazságot? Föltétlenül helyes, hogy tagadtam. Főtétlenül helyes, hogy tagadtam. Tömérdek igazság van, amelyek hasonlítanak a hazugsághoz; — ha én igazat mondtam volna, senki sem hitte volna el nekem a tény. A hazugság valószínűbb volt.

Most itt ülök a szobámban és élmékedem a dolgok felett. Leirom

gazdasági különválást és követelné a német szerződés hosszabbítását 1917-ig, ez a valószínűleg nem felel meg. A király nem tagadja meg hozzájárulását a vám-elkülönítéséhez; de azt követeli, hogy a két kormány — a magyar és az osztrák — jöjjön tisztába egymással a két ország gazdasági viszonyára és a külföldi kereskedelmi szerződésekre nézve egyaránt. — Az átmeneti kabinet eszméjét is elejtettnek kell tekinteni. Ő felsége ugyan beleyezett ebbe, de csak úgy, ha az ujoncokat megkapja az átmeneti kormány. Már pedig — mint azt jól tudjuk — nem sikerült biztosítani. Így hát erről is le kellett mondani. Hogy aztán mi következik nem tudom.

A helyzet.

(B. K.) A szerdai számban közreadott levelemben a következőket adtam: „Andrássy átmeneti küldetése éppen olyan eredménytelen, mint a végleges kibontakozásra irányított eddigi munkálkodása volt . . . Andrássyt péntek reggelre várják ide, de a király mostani küldetéséről teljes részletességgel értesült s itteni előzetes informátorai és tanácsadói azt javasolják neki, hogy Andrássyval a pénteki kihallgatás után ne is álljon többet szóba. Gróf Andrássy Gyula most már nem fog valami kedves fogadtatásra találni . . . el lehet rá készülni, hogy az ő királyi küldetésének vége és esetleges további érdemleges tárgyalásokat már más homoregius fogja folytatni.“

a megtörténeteket, amint átérzem azokat.

Lám, a revolver ismét itt fekszik előttem az asztalon. Kellemetlenül érint ennek az acélszerkezetnek a fénye. Ugy érzem, mintha egy szem szegődne reám. Valóban a cső nyílása olyan, mint egy szem. S hogy néz! . . . Teringettét, rendkívül bánt ez az acélszem.

. . . A kezembe vettem a fegyvert. Nagyon könnyű és kellemes a fogása. De hihetetlenül hideg . . . Kissé összeborzongok tőle . . . Mennyi titokzatosság rejlik ebben az öldöklő szerszámban; olyan, mintha aludnék és sejtelve sem volna arról, ami a bensejében rejlik.

Hát csakugyan annyi bátorság kell ahhoz, ezt a kis pokolgépet elsűtni? Nem érzem Lám, minden félelem nélkül — ime — a számba teszem a csövét . . . vagy a halántékomhoz emelem . . . Nincs ebben semmi rendkívüli érzés. Sőt kellemes. Egy kissé végigfut rajtam a hideg; hanem ez is kellemes, csaknem azt mondhatnám, hogy igen jó. Vajon minő érzés lehet az, ha a fegyver eldördül és a golyó behatol a testbe? Azt hiszem, semmit sem érez olyankor az ember. Hanem amikor az agyvelőbe hatol a golyó . . . érdekes lehet . . . Most itt a cső a halántékomon. Csak meg kellene nyomnom a ravaszt és meggyőződném . . . Igen, igen, de az élet oly szép . . . Menjünk reggelizni!

A mai kihallgatás eredménye megfelel ennek az előleges tudósításnak az utolsó „i“ pontig; de azért mégis készítésre szorul. Nem akarok kertelni, ami különben sem szókasom, hanem fel akarom tárni a történeteket és a belőlük folyó helyzetet a maguk teljes sivárságukban. Hadd értsenek belőle majd odahaza.

Andrássy fogadtatása éppenséggel nem volt kedves. A kihallgatás előkészítői egészen nyiltan és örvendve újságolják, hogy a tényleges kihallgatás alig 20 percig tartott és hogy Andrássynak módja sem nyílt, küldetéséről lemondani. Mielőtt Andrássy befejezte hosszúra tervezett előadását, a király kurta „köszönöm“-mel elbocsátotta, anélkül, hogy bármi további megbízást adott volna neki, avagy egy szóval is jelezte volna, hogy újra kívánja látni.

Ezzel az akták nemcsak Andrássy küldetése fölött végleg bezárultak és három napon belül új emberekre kerül a sor; de még mindig a szabadalvópártiakra, hanem ismét vagy Wekeriére, vagy Széll Kálmánra. A dolgok ezen fordulata az osztrák udvari körök és az ideiglenes magyar kormány összefogásának eredménye. Ennek az aknamunkának első célja volt a disszidenseket és főleg gróf Andrássy Gyulát a korona előtt diszkreditálni és ez alaposan sikerült.

A végső cél az eddigi állapot visszaállítása és ha ez nem lehetséges, legalább szintelen politikusokkal megcsinálni a látszólagos új rendet, mely azonban lényegileg nem volna más, mint az eddigi irány folytatása.

Itten már semmibe sem veszik a magyar választások eredményét és nem hajlandók ebből a legkisebb következtetést levonni. Végső elemzésben nem bánják, akárki jön, azt se, ha mostani szélsőbaliak, de politikájukat nem hozhatják magukkal és csakis elvteladás alapján az eddigi osztrák szellemben kormányozhatnának. Frázisokban és ígéretben kéjeleghet az új kormány, de lényegileg semmit sem tehet az osztrák és a közös irányzat ellen és ha bele akarna fogni az ígéretbevéltetésében: elbocsátnánk. Csak a pillanaton átadni, pénzt és ujoncokat simán kapni és függetlenségi irányban semmit sem adni, az a jelszó.

Ha ez nem megy, akkor nem lesz semmiféle új kormány és maradnak Tiszáék ideiglenes minőségükben. Ez is a puhítás egyik eszköze; azt hiszik, hogy a gyűlölség és harag, melylyel Tiszáék ellen viseltetnek, késztetni fogja a többséget, hogy kormányt vállaljanak feltételek nélkül, csak hogy Tiszáék elmenjenek. Állítólag kaptak is volna ilyen biztatást ellenzéki oldalról.

A puhítás másik része az ijesztgetés a jó öreg Balkánnal. Nem tanulnak és nem felejtnek itt semmit. Az elmúlt válságok alatt is a

balkán-háború rémeit festették a falra, hogy ujoncokat kapjanak és most is így fognak tenni s a közös külügyminisztériumban gyártott háborús hírekkel fogják elárasztani a lispokat.

A képviselőház osztrák recipe szerint csak néha-néha fog egy-két napra megnyitni és újra bezárulni, míg valami boldog végre nem jutnak. Semhogy engednének Inmondanak az indemnitásról és az ujoncokról is; Tiszáék így is szállítanak pénzt, az ujoncokat pedig póttartalékosokkal és a kiszolgált katonák bentartásával fogják pótolni, mint a multban.

Épül pedig ez az egész terv arra, hogy a tévhitre, hogy a magyar nemzet többsége még mindig a 67-es alap mellett nyilatkozott és ebben a tekintetben Andrássyt is, Wekerlét is, de Széll Kálmánt is az a mulasztás terheli, hogy nem mondták meg a királynak, hogy az ellenzéknek nem 48-as része is csak Kossuth oltalma alatt és a Kossuth-nóta varázsa alatt került a Házba.

Tiszta helyzet csak akkor lesz, ha — mint ezt hetekkel ezelőtt megirtam — annyian lépnek be a függetlenségi pártba, hogy ez a párt abszolút többségre jut. E nélkül csak háborúság, vagy végtelen válság várható.

Tiszáék tervei.

A Lloyd-klubban nagy az öröm Andrássy küldetésének meghiusulta felett; új reményeket táplálnak és erősen számítanak rá, hogy az uralom az ő kezükre kerülismét. Anynyira megy a mámor, hogy már miniszterlistákat is csinálnak. Egyelőre két név a raktáron. Hódossy Imrét szemelték ki miniszterelnöknek és Molnár Viktor temesi főispánt belügyminiszternek; utóbbit azért, mert az ő megyéjéből került ki a legtöbb szabadalvú képviselő.

Azt hiszik, hogy ő tud majd országszerte olyan választást csinálni, hogy ismét eltörpüljön a függetlenségi párt. Az új választás ugyanis a hirtelen álmodott szabadalvú kormányt egyelőre egyetlen programpontra. Majd csak ismét kellemetlen ébredésük lesz.

A kitüntetések folytatása.

Ertesülésünk szerint a jutalmazások és egyebek folynak tovább; azt beszélük, hogy Münnich Aurél főrendiházi tag és báró Feilitzsch Artur miniszteri tanácsos lesz a földmívelési minisztériumban. — Deutsch Antal, a „Pester Lloyd“ munkatársa nemességet és Lukács József, az Angolbank igazgatója udvari tanácsosságot kap. Ezeket kívül várható újabb bárósítás és egész sereg nemesítés. A legszebb a dologban pedig az, hogy ez nemcsak felszámolás, hanem egyszerűségi tőkegyűjtés akar lenni az esetleges új választásokra.

Az ellenzék tervei.

Az ellenzék tisztában van Tiszáék aknamunkájával és a bécsi tervekkel s nyugodtan veszi fel a harcot, mert tudja, hogy vannak kényszerítő körülmények, melyek

végül is megadásra fogják szorítani a magyarellenes irányzatot. Így például nem fog beválni az a terv, hogy királyi kézirat elnapolgták egyre-másra az országgyűlést; mert Széll alatt kimondták, hogy ex-lexben a Háznak együtt kell lennie.

Az elnök e határozat alapján esetleges elnapoló kéziratokat a Háznak be sem mutatná. Azután itt van a delegáció ügye. Ha nem lesz rend, nem lesz delegáció sem és akkor kátyuba kerül az egész delegációs szeker. Megfeneklenek végül a kereskedelmi szerződések is, melyeket alkotmányosan el kell intézni, hogy érvényüket el ne veszítsék. Szóval: van elég fegyver az ellenzéki többség kezében is; ha pedig új választásba mernének belemenni, egyszeribe meglesz a legtermészetesebb uton a függetlenségi párt abszolút többsége.

A mai tárgyalások.

Gróf Andrássy Gyula audienciájának hírei még tegnap este elterjedtek a fővárosi politikai világban. Darányi Ignác, Semsey László, Wlascics Gyula és a disszidensek pártjának még több tagja tíz óra után ott voltak a Nemzeti Kaszinóban, mert az volt a megállapodás, hogy a homo regius Bécsből visszatérve itt fölkeresi őket. Andrássy el is ment Bolgár Ferenc társaságában a kaszinóba és Kossuth Ferencet kereste. Mivel a szövetkezett ellenzék vezérének még nem volt ott, a gróf hazakocsikázott, de még tegnap értesítette telefonon Kossuth Ferencet, hogy megérkezett s kéri annak a módnak a közlését, amely mellett a mai délelőtti folyamán találkozhatnak. Kossuth visszaült, hogy ő keresi fel gróf Andrássy Gyulát s ma délelőt néhány perccel féltizenegy óra után meg is jelent nála. Kevéssel ezután Darányi Ignác is felkereste gróf Andrássy Gyulát. A két politikus fél egy órakor még mindig ott volt a főutcai palotában.

Ez a tanácskozás valószínűleg annak a megállapítására szorított, hogy gróf Andrássy Gyula misszióját befejeződjött. Bécsből deklarációját alig hozott magával, mert a király — a mint hallatszik — jóformán alig tett megjegyzést az előadásra. Andrássy közölte az ellenzék vezérével és Darányi Ignáccal, hogy befejezte a működését és bejelentette, hogy egyelőre semmiféle szerepre nem vállalkozik. Andrássy ma el is utazik Töketerbesre, a honnan hétfőn érkezik vissza.

Gróf Andrássy Gyula arra vonatkozólag, hogy mik lesznek a válság további fejleményei, politikai barátjai előtt még a véleménye kifejezésétől is tartózkodott, de a délelőtti folyamán híre terjedt, hogy a legközelebbi órákban Wekerle Sándor meghívást kap Bécsbe.

Ma délelőtt nagyon eleven volt a politikai élet. — A függetlenségi pártban is, a hol többek közt ott volt Sággy Gyula, gróf Batthyány Tivadar, Barabás Béla, Polónyi Géza és mások. A képviselőházban Bolgár Ferenc elnök végezte az adminisztratív ügyeket.

A NAPLO telefonszáma

Szerkesztőség: 503.

Kiadóhivatal: 379.

Nemzetiségek.

A január 26—27-iki választások meglepő eredménye annyira megdöbbentette a nemzetiségi sajtót, hogy néhány napig még szóhoz sem tudott jutni. Közölte a hihetetlen eredményeket, de nem fűzött hozzájuk semmi magyarázatot, hanem inkább foglalkozott Oroszország válságával, az osztrák nemzetiségi kérdéssel, a tibeti expedícióval stb. Nem is csoda, hiszen a bécsi politika szörnyűségei vereségével a nemzetiségi törekvések egyetlen reális támaszték omlott össze. Aztán meg az „egyesült nemzetiségek“ választási hadjárata is rendkívül balul ütött ki. Mig ugyanis a nemzetiségek a felosztott parlamentbe részleges aktivitással 6 képviselőt hoztak be, addig most általános egyesült támadással sem sikerült többet behozniok 10-nél, noha a jelöltek száma közeljárt az 50-hez.

Különös figyelmet érdemel az oláh nemzetiségi törekvés zászlóbontása, amelynek eredményeképp nemzetiségi program alapján 8 képviselő jut be a parlamentbe. Ez a szám nagyon jelentéktelennek tűnik fel, ha meggondoljuk, hogy az nyelvterületen a mai szerencsétlen választókerületi beosztás folytán mintegy 100 kerület fekszik és hogy Tisza, miután az aktivitás terére csalogatta őket és a népiszkolai törvényjavaslat benyújtásával igen kitűnő választási fegyverrel is szolgált, a legmesszebb menő tiszta választást rendezett a nemzetiségi jelöltekkel szemben. Bámulatos egyértelműséggel hallgatnak a nemzetiségi lapok a hivatalos presszióról és valamennyi a bukásokat a hidegnek, a nép szervezetlenségének és gyengeségének, valamint a papok megvesztegethetőségének tulajdonítja. Akadtak olyan kerületek, ahol egyetlen egy oláh nyelvű választó sem szavazott a kormány jelöltjére, de jegyzők, korcsmárosok és államsegélyes papok tüntetőleg támogatták a nemzetiségi jelöltet. Aki ismerős a nemzetiségi viszonyokkal, jól tudja, hogy ezek annak biztosítása nélkül, hogy eljárásukért hátrányt nem szenvednek, nem mertek volna így eljárni.

Aki figyelemmel olvasta a választásokat megelőző három hónapban az oláh lapokat és beszámolóikat a választásokról, nem tud szabadulni attól a kínos benyomástól, hogy itt a kormányhatalom jóindulatu rendező keze játszott közbe. Ha csak ugyanazon eszközöket alkalmazta volna a kormány, mint az ellenzéki jelöltekkel szemben, az oláh képviselők fele sem tudott volna bejönni. Hála Istennek, mint Tisza minden szerencsétlen lépésének, ugy ennek is nem várt módon előnyös lett a következménye. Kitént ugyanis, hogy a nemzetiségi törekvések még oly súlyos válság közepette is és teljes szabadjukra hagyva, sem képesek komolyan veszélyeztetni

állami és nemzeti létünket. Kitént, hogy a multhoz képest erejük rendkívül megerősökött, hiszen pl. a passzivitás kimondása előtt, 1865-ben az oláhok nemzetiségi programmal 38 képviselőt küldtek a magyar parlamentbe, 1869-ben pedig csupán a Királyhágon innenről 24 képviselőt, míg ma csak 8-at tudtak megválasztani. Az oláh nemzetiségi program is sokat veszített államellenességéből; így a jelöltek nagyrésze nem hangoztatta sem Erdély autonómiáját, sem a dializtikus államjogi rendszer felcserélését federszisztikussal.

Megemlítésre érdemes még, hogy a választások eredménye simul ahhoz a tapasztalathoz, hogy a nemzetiségi törekvések egyre jobban szorulnak északról délre és keletről nyugatra. — Ugyanis a nemzetiségi jelölteket egy kivételével a Marostól délre eső területeken választották meg és nyilvánvalóvá lett, hogy az oláh nemzetiségi törekvések központja Brassóból és Szebenből Aradra helyeződött át, ami ránk nézve a magyar etnika közelségénél fogva csak előnyös lehet.

Az erdélyi részekben az oláh jelöltek háromszáz kerületben értek el részben győzelmet, részben igen jelentékeny sikert (Szászváros, Kereszténysziget, Szászsebes, aminek előre látható következménye, hogy felnyílnak a szász szemek és mihamar vége lesz a természetellenes szász-oláh fegyverbarátságának. E tekintetben is az oláh nemzetiségi törekvés aktivitásba lépése hasznára lesz nemzeti törekvéseinknek.

Örszem.

Krónika.

A drágaság hajdan.

— Mindig aktuális téma. —

Olyan időket élünk, hogyha három ember a kávéházban összeül, vagy három urinó a társaságban összetalálkozik, s tegyük fel, ezen urak és hölgyek polgári renden levő családapák és hölgyek, — sokkal kevesebb szenzációval vesznek tudomást a színház környékén folyó primadonna affékról, mint szélsőséges időben, mikor a színház, a Leonák, a Mariskák, a Károlyok és Miklósook végérvényes tárgyai nálunk mindenféle érdeklődésnek. Ám most úgy áll a dolog, hogy a Leonák, a Miklósook, az Ákosok és Mariskák ügye néha-néha háttérbe szorul egy közérdekű tény előtt, és ez a — drágaság. Igen, az általános drágaság, vagyis a heti piac az ő petrezselymeivel, murkaival, krumplijaival; a kenyérpiacon az ő összezsugorodott, gyöngye minőségű darabjaival; a mézártszék „mélyen“ felémelt helyeikkel s végig az egész vonalon az utolsó szatocsig tipikusan jelentkező drágaságokkal, melyek az élelmi piac minden termékét horribilisan felfofozták. Ime, itt a legnyilvánvalóbb oka a mellőzésnek, amiért az érdeklődés színterén örökké előtérben levő színházi Mariskák és Jánosok most egyidőre kénytelenek vonulni, bármiként feszül kecses lábikráira a trikó egyfelől s bármiként olvadoz is árnyukban a drágaságmentes nyeglék serege másfelől. Benne vagyunk a drágaságban s hogy ez a keserű valóság ne maradjon minden tnnulság — esetleg vigasztalás — nélkül az érdekeltekre, hasznos dolog visszaidézni hasonló idők olyan emlékeit, melyek egy centrifugális

pálya perspektívájából vetik vissza elmúlt idők egykori képeit.

Kolozsvárt és Erdélyben százéves jubileumát is meglehetne ünnepelni a régi, inséges idők évfordulójának. Csak lapozgatunk kell a jó öreg Kurirokban, Mercuriosokban és Hirmóndókban, egyszerre előtönnk áll a száz év előtti Erdély minden veszedelme. A sok esőzés elpusztította a takarmányt, tönkretette a vetéseket, megrontotta az utakat s a marha állományban ragályos betegségeket hordott szét. Kolozsvárról a bécsi Kurirok 1805-ben már azt is felpanaszolja, hogy „iszontató drága lett a tsik, nemkülönbben a fiatal malat.“ És egymásután jelentik Alsó-Fejér, Szeben, Tordaanyos, Kolozsmegyékben a drágaság terjedését, minek bizonyítására Tordáról egyik tudósító azt hozza fel, hogy még a sőt is, melyet eddig nemes emberek ingyen mértek, most „szinte méreg drága pénzen“ árulgatják. Udvarhelymegyéből egyesenes vészhirek röptenek szét a takarmányhiány miatt s forgalomba jönnek olyan tulzó, igaznak semmiesetre sem vehető, de mégis némi tényleges viszonyra utaló olyan hírek, mint például az olyan, hogy egyes helyeken a nép az ágyzalmát kénytelen a barmoknak odaadni. 1810-től kezdve az elemi, gazdasági és pénzügyi csapások sűrűn látogatják a népet. Kéthárom egymásután következő év rossz termése a lakosságot a legnagyobb inség útjára juttatta s a nyomor betetőzéséhez hozzájárult még a devalváció, mely teljes pénzügyi krachot eredményezett. Az inség ilyenformán megszerzte terjedőben van az erdélyi részekben és a Kolozsvárt székelő kir. kormányzék már 1314-ben megkezdi az előkészületeket a nyomor enyhítésére. Először is a szomszéd országokból a gabona vámentes behozatalát megengedte és megalakította az éhségbiztosítványt, melynek központja Kolozsvárt volt, fiókjai pedig az összes vidéki városokban működtek. A nép között gabona osztatot ki, többen pénzegélyben részesültek, a betegek és gyöngéledők pedig, a mennyiben lehetséges volt kórházakban ápolattak. Az élelmickek ára oly rohamosan emelkedett, hogy a szegényebb néposztály táplálékának megszerzésére nem is gondolhatott. 1815 dec. havában, mint egy régi tudósításból olvassuk, a gabona ár és marha hus Kolozsvárt a következőleg állott: Legjobb tiszta buza köbfe 28—30 frt, leggyengébb 25—26, rozs 20—21, árpa 14—16, zab 4—5, törökbuza 14—16, széna mázsája 2 frt, ökör párja 350—390, tehén darabja 120—150, marhahns kilója 10—12 kr.

A következő évben, vagyis 1816-ban Kolozsvárt a gabonaárak így állottak: tiszta buza középrára köblönként 32 frt, legmagasabb ár 42 frt, legkisebb 35 frt. A leggyöngébb minőségű buza ára 1816. szeptemberben 30 frt, a rozs középrára 26, árpáé 22. Az ökör párja minőségéhez képest középrában 450—560, legmagasabb 670—700 között hullámzott. A tehenet darabonként 150, 240 és 260 forinton kintáltak. „A szűk évek — írja a Magyar Kurir egyik erdélyi levelezője 1816 május havában — megsoktatták a népet, hogy a zabot, alakort és krumplit műveljék, mivel ezek rossz időjárásban is megteremnek, különösen az utolsó természetese iránt a kormány kemény parancsot tett közzé. Némely uraságok több holddal vetik, hogy embereiket táplálhassák. A köznép többnyire csak zab és alakor kenyérből él, de azt is bajosan kapja, mert drága. Az alakor vékaja 3 frt. 20 kr. a zabé 2 frt. 50, a törökbuzaé 5 frt., a krumpli 2 frt. A marha felette drága, 100 forinton felül nem lehet valamire való tehenet venni; föld népe kifogyott a marhából, ezért a szántás szűk és drága, egész táblákat lát az ember kapa alá venni.“ De nem csak a gabonaneműekben, hanem a bortermeben is nagy visszaesés jelentkezett. Kéthárom évig majd semmi, vagy nagyon silány bor termett, 1814-ben pedig épen semmi borterme sem volt. Egyik tudósító tréfálva jelenti

„Az
míg
lesz
fog
nyés
hogy
az 18
esést
darab
sebb
15710
keve
mint
tenye
kezet
inség
évbe
gaság
a buz
a sz
700 f
gyöm
alább
emel
havál
korri
za k
55—
16—
r t.
azon
leggy
bona
pont
az a
a l
vetté
áron
keres
ható
inség
kényt
csatá
tését
módj
kiván
helye
lyel is
eszkö
viszo
bizott
nás é
adom
lyezé
reszt
fordle
nácse
umnak
volt
lassan
másod
— ja
mikor
medre
alakj
egy s
már a
szinté
akkor
helye
zödné
még ju
— kel
fordi“
már s

Röp

Bár
tónk
még p
getlen
meger
vüpar
cái s
szürk
nélkül
val a
volna.

„Az ember tíz kocsma előtt is elmehet, míg egyben bort kap, s ha az idén sem lesz bor, csak a patikában orvosságképen fog az ember bort kapni.“ Az állattenyésztés oly nagy mértékben hanyatlott, hogy az 1814-iki eredményekhez képest az 1815-iki év már a legfeltűnőbb visszaesést mutatja. 1815-ben ugyanis 50298 darabbal kevesebb ökör, 40093-al kevesebb tehén, 18325-el kevesebb bornyu, 157162-el kevesebb juh és 45622 darabbal kevesebb sertés szerepelt forgalomban, mint az előző évben. Tehát csak az állattenyésztés terén 311498 darabbal jelentkezett a hiány, holott már 1814-ben is inséges állapotok uralkodtak. Az 1817-ik évben az inség egyre fokozódott s a drágaság mindjobban emelkedett. Kolozsvárt a buza vékéja 12—16 forint, a zabé 5—6, a széna adagja 50 fillér. Az ökör párja 700 forintra is felemelkedett s még a leggyöngyösebb pár ökröt is 300—350 forinton alább nem lehetett kapni. Legnagyobb emelkedést a gabona árak 1817 június havában érték el, mikor Kolozsvárt ilyen korribilis árfolyamot állottak: a tiszta buza köbfe 60—80 frt., a leggyöngyösebbé 55—60, rozs 40—48, árpa 34—44, zab 16—25, törökbuza 42—58, burgonya 20 r t. A marha hus kilója 14 kr. Érdekes azonban, hogy a marha hus, mely ma a leggyakrabban dráguló élelmiszer, a gabonamélték áremelkedését csak bizonyos pontig követte, minek magyarázatát adja az a tény, hogy a forgalomban levő pénzt a legnélkülözhetetlenebb élelmiszerek vették igénybe, melyek, minél magosabb áron keltek, a marhahus, mint kevésbé keresett cikk tulságosan meg nem drágulhatott. Az általános nyomorúság, éhség, inség, járványok folytán a Kormányzatok kénytelenek voltak szigorú rendeleteket kibocsátani, melyekben a rumfordleves készítését magyarázta meg, a törökbuza vetésmódját hirdette ki s végül intézkedett a kivándorlások megakadályozására. Sok helyen pénzbéli és természetbeni segélyt is támogatására állott a népek, más eszközök azonban nem voltak a nehéz viszonyok megváltoztatására. A főségbizottság Kolozsvárt volt s néhány mágán és nemes ifju 17.730 forintot kitevő adományával mindjárt megkezdte a segélyezést s 130 szegény négy hónapon keresztül látott el ebből az összegből rumfordlevesrel. A városi kapitányságnak, tanácsnak, orvosoknak és a kir. guberniumnak nagy és felelőséges munkájuk volt ezekben az időkben, melyek csak lassan szűntek meg s csupán az 1817 év második felében, a türethető termés folytán, — javultak némileg az állapotok. Mint mikor az áradat által megragadt folyó medre az elmúltával visszanyeri eredeti alakját, a piacárfolyamok is lassan-lassan úgy szállottak alább, míg végre 1818-ban már a rendes árfokokozatokon állottak. Ma szintén rossz állapotok vannak, de csak akkor válna igazán szerencsétlenséggé a helyzet, ha a nyár rossz természettel végződne. Sok szegény embernek, kinek most még jut nagyritkán egy kis husos ételre, — kellene akkor megbarátkozni a „rumfordi“ levessel, melytől száz év előtt is már sok hazafias gyomor megcsömörött.

Zuboly.

Röpirat-világ Bánffyhunyan.

„Válasz“ „és kéjgáz.“

Bánffyhunyan — mint tudósítónk jelenti — dühöng az irodalom, még pedig a röpülő formája. A függetlenségi párt piros könyvéről már megemlékeztünk. Most a szabadelvűpárt arra a jegyzékre a diplomáciai színes-könyvek mintájára egy szürke füzetrel felel, — persze a nélkül, hogy e szokás elsajátításával a diplomata-hangokat is átvette volna. A hamuszürke füzet ruhája

teste lelke is hajmeresztően, ási-tóan szürke. Nem hivatásunk érdemi tartalmát — ha van — itt boncolgatni. Valószínű, hogy ezt majd elvégzik azok, a kikhez ez a visszhang címezve van, ámbátor — last non last — az iratocskák tartalmában annyira ösztövére, hogy vétke mulasztás volt ahhoz nem melékelni azt a nagyitót, a melylyel az emberfia felfedezhetné a **cáfolati bacillust**. De hát e röpiratok gyönyének bizonyára koszorus szerzője tulságos nagyilekü volt ellenfeleivel szemben, se vádjait nem tudja szétörni, se viszonvádat nem tud emelni és írásművével — nézetünk szerint — azt az utolsó szót mondta ki — a melyre nincs mit felelni.

A dologból azonban reánk is tartozik valami. Ezt az utolsó szót t. i. az aranytollu irodalomfiy olyan fülbemászó fuvolahangokkal cifrázza ki, a miket kottára kellene szedni, lehetőleg aranybetűkkel. Kacsóh-t neki! Csak így száraz prózában eldadogva nem zenghet elég dallamosan a „**felállított lobogó**“ és nem elég szindus a jelenség, a mit „**fönállni hagyni**“ a szerző szerint bün! Így és ilyenformán mindenesetre nagyon nagy bün!

Meggyőződése ugyan állítólag „**magától jön**“, de mindemellett „**nem ül föl senki mindenre**“ még az ő két kétségkívül szép szeméért sem. Különösen a szerző ur Pega-zusára nem, mert az ugyancsak vad paripa lehet. — Ámbátor a kitűnő szerző „**egyéni (!) hivatása magaslatán**“ gondolja magát, a kinek nincsenek **szocialis (!!!)** hajlandóságai, a mit legordítóbban bizonyít az, hogy a **szocialist** a **szocialistikkal** találta összekeverni — a min Leiter Jakob fülig pirul és Klak-hut Frigyes az irigység könnyeire fakad! Bizony, bizony ennek is „**szomorú vége van, ha feltalálják**“ — de úgy kell! Véget — még a rétes-véget sem szokás feltalálni a művelt családnak azon a bizonyos asztalán.

De hát a ki „**ezen az alapon indul épülni**“ — az mást is meg tud indítani, még azokat a zsidókat is, akiket annyira lelkesen véd, hogy a leszavazott zsidókról csak úgy per „**melyek**“ beszél.

Ezt aligha fogják neki megköszönni, mintahogy a szabadelvűpárt se küld majd hálaíratot azért az édes vallomásért, hogy nekik a választás csak „**hecc**“ (!) volt. Mint-ha éreztük volna a szagát!

A kik pedig megkivánják a történet végén a morált, azok kedvéért ideiglatjuk, hogy nem minden szürke, a mi annak akar látszatni és a legszürkébb ültetésnek is lehetnek zöldnél-zöldebb virágai. Ezek után atyai jóakarattal ajánljuk a névtelen jegyzőnek, hogy térjen át Mautnerék mesterségére. Már eddig is gyönyörű diszpeldányokat termel bolond-gombából. Mi lesz ezekből, mire megnőnek?! Különben pedig csak folytassa, a mit nem egészen dicstelentül kez-

dett. Ha így csinálja, hát ő lesz majd szerzője a legkapósabb népszerű levelezőnek, meg a legdivatosabb felköszöntő könyvnek. Szédületes sikerek várnak rá, mind-azokban a körökben, ahol nem helyeznek arra súlyt, hogy tudják is mit beszélnek. Ez tökéletesen melékes. A fő, hogy szépen, minél szebben hangozzék! Ez a lényeges. Vagy nem? Az egyszerű csizmadia is kiírta a firmatáblájára csizmadia és kéjgáz. Mert hát ez a szó nagyon megtetszett ökegyelmének!

Vidéki furcsaságok.

Egy marosvásárhelyi lapban olvassuk:

— **Több tisztaságot kérünk.** Ma reggel Lenárt Imre egy egészen friss zsemlet hozott be a szerkesztőségbe, melyben ott ékeskedett egy jól kihizott tücsök. Felhívjuk B. Kandel Mór pékmestert, hogy legyen több figyelemmel vevői egészségére, mert egy-egy ilyen tisztátalan péksütemény gyengébb idegzetű embernek, ha nem is életébe, de legalább is hosszabb betegsé- gébe kerülhet. Ha éppen látni óhajtaná, meggyőződhetik róla személyesen is, a zsömle corpus delicti ként szerkesztőségünkben van letéve. Addig pedig több tisztaságot kérünk az egészségügy érdekében.

Az új rezsim.

Justh és a szalonkocsi. — Az új portás.

— Saját tudósítónktól. —

— február 25.

A képviselőház új rezsimjéről sokat beszélnek mostanában.

Igy példának okáért, fölemlítették, hogy a képviselőház új elnöke, Justh Gyula tegnap már az államasutak szalonkocsiját használta, a mi különben a képviselőház elnökét megilleti.

Justh Gyula Budapestről Makóra utazott s ezért csatolták a vonat-hoz a szalonkocsit.

Azzal kapcsolatosan emlegették ezt, hogy amikor annak idején Apponyi Albertet választották volt a képviselőház elnökévé, Apponyi eleinte nem használta a szalonkocsit, mert a felesége e felesleges intézmény láttára azt mondta:

— Én nem ülök abba bele!

*

Azt is beszélnek, hogy az új ház-nagy, Tóth János már a képviselőház portását is elmozdította állásától. Az történt, hogy egy függetlenségi képviselő kérdezte telefonon:

— Ott van Kiszely?

— Nem tudom, — felelt a portás.

— Nézze meg.

— Nem nézhetem meg; az nem az én dolgom.

Erre az illető képviselő panaszt tett Tóth Jánosnál, s ki aztán a portást nyomban áthelyezte és helyébe egy Kozer Pál nevű embert nevezett ki.

A méltóságos elnök.

— Egy cím érdekességei —

— február 23.

A képviselőház új elnökének Justh Gyulának fülét, mikor elébe járultak az üdvözlésekkel, szokatlan címzés ütötte meg: **méltóságos ur**. A cím azért esett furcsán a tisztelt Ház új elnökének és azért felejtette el a közönség is, hogy a képviselőház elnökét a méltóságos cím illeti meg, mert Justh közvetlen elődeit már előbbi rangjuknál fogva is megillette a méltóságos vagy nagyméltóságú cím. Apponyi Albert gr. mint nagyméltóságú ur ült az elnöki székre, de néhány nap mulva már v. b. t. t. lett és ezzel egyuttal a kegyelmes uram megszólítás járt ki neki. Szilágyi Dezső és Perczel Dezső pedig már miniszterkorukból kegyelmes urak voltak. — Péchy Tamás óta tehát Justh Gyula az első, akít a házelnöki tisztég léptet elő méltóságos urból méltóságos urrá.

Az új elnök, ki bizonyára legjobban tudja, hogy mik járnak a házelnökséggel, azzal is tisztában volt, hogy a mikor pompás díszmagyarjában az elnöki emelvényre lépett, akkor már mint méltóságos urat tapsolta a diadalmas ellenzék. — Mégis furcsán hangozhatott fülének az elnöki tanácsos megszólítása, neki, aki egész életében demokrata ember volt és sohasem vágyódott méltóságos vagy nagyméltóságú címre, bárói vagy grófi rangra.

Az új Ház elnökének már több méltóságos ellenjelöltje volt Makón: Tanárky Gedeon államtitkár, Teleky József gróf, D'Orsay Olivér gróf. Ezeket a makói függetlenségi rendszert megbuktatták és most mégis — méltóságos lett a képviselőjük. No de ezt a méltóságos urat nem akarják soha megbuktatni.

A bálók réme.

Mulatságos pletykát beszélnek a kolozsvári társaságban. Az eset hőse, M. D. vidám kedélyű joghallgató. Ambicióval táncol a mások lábán és még nagyobb elöszereettel köt újabb és újabb ismeretségeket. Alig lép a terembe az először bálózó kis leány: a mi barátunknak meglátni őt, bemutatkozni és a termen végig valcerezni egy pillanat műve. De hő-sünk ezzel nem elégszik meg, ő tudja, hogy mi illik és nehogy megsértse a tiszteletre méltó családot másnap látogatást tesz a házuknál a hol lehetetlen, hogy szívesen ne fogadják. Ilyen látogatást tett a napokban a mi gavallérunk és nagy örömmel tapasztalta, hogy annál a háznál melyet látogatásával megtisztelt éppen fényes zsúr volt. Lányok és ifjak, nagyszámu vendégsegreg éppen a névnapját ünnepték a házikisasszonynak. Az öröm azonban nem volt kölcsönös. A társaságban nemsokára sugdosni kezdtek a lányok és a gavallérok és közbe-közbe mindig az új vendégre pislantottak:

— Hogy kerül ez ide?

— Ezt is meghívtad?

— Magam sem tudom. Talán csak látogatónak jött.

— Lehetetlen, volt a szörnyűködés és a meghitt társaságban iszonyu savanyu arcot vágta arra a gondolatra, hogy a hivatlan vendég az egész mulatságot megrontja. Végre a házi kisasszony unokabátyjának egy mentőgondolata támadt. El is mondta a társaságnak és a tervet minden oldalról — és a körülményekhez képest elég zajosan helyeselték.

Az önfeláldozó unokabátya félrehívta a vendéget és sugva közölte vele, hogy milyen kellemetlen helyzetben van, hogy olyankor jött ide hivatlanul, mikor egész sereg meghívott vendég van együtt.

— Hisz az nem baj — szölt a mit sem sejtő gavallér — hiszen én is csak úgy jöttem ide, de azért jól akarok mulatni.

— Hihe — és lehetetlen — szölt most ismét az unokabátya, hisz ez óriási blamázs. Menjünk innen azonnal mindketten.

A dolognak az lett a vége, hogy mindketten udvariasan bucsut vettek a társaságtól, fölverték a kabátjukat és eltávoztak. Az egész barátság hangosan kacagott mikor az ajtót maguk mögött betették.

Azt talán nem is kell mondanom, hogy a két fiatal ember csak a legközelebbi utcasarokig ment együtt itt azonban elváltak és a társaság önfeláldozó tagja kerülő uton visszament a zsorra a hol mindenki gratulált a sikerült tréfához.

MULATSÁG.

Farsangi napló.

Március 4. Szent-Imre-egylet-estélye, Központi szálló.

Március 4. Dávid Ferenc-estély, New-York.

Báli tudósítások — és a leánynevek.

Az ideai bálók egyik szimptomája, hogy immár válságos mániává fejlődik ki a leányneveknek lehetetlen elferdítése.

A farsang ideje alatt lezajlott bálók névsorában olvastuk ezeket a neveket: *Iczu, Palika, Macza, Iza, Lala, Mimi, Pipőke, Lincsi, Lussi, Alva, Manczi, Piczu, Lusi, Pimpi, Tyütyü, Pipi, Tenta*. Nyilvánvaló izléstelenség ez, amely ellen már évek óta sokan küzdenek, de sikertelenül, mert a — divat hódít. A divat ostobasága azonban itt nyilvánvaló.

Annyi diszkrécióval lehetne minden leány a saját személye iránt, hogy nem adja bizalmas nevét bárki ajkára. De meg nevetséges is az ilyen névkificamítás, kivált ha tudjuk, hogy Lussit tulajdonképpen Kornéliának hívják s Pipőke más-kép Teréz. Ha még oly bájos hangzásuaknak találják is egyesek az neveket, a lányok egyéniségét vonzóbbá nem teszi, sőt azok előtt, kik ezt a ferdeséget pszichologicé akarják megfejteni, joggal keltheti a hűség, feltűnés és jukkerkedés szerzetének gondolatait.

Maradjanak a becenevek a családi körben, ahol keletkeztek s ahol használatát a gyermekkori s más

egyéb vonatkozások mégis érthetőbbé teszik.

Elröppen . . .

Elröppen éltünk ifjusága
S kiapad a dalok forrása,
A láz, a tűz kihál . . .
Kihült szívvel fásáltan nézed
Körüled mint tombol az élet
Száguldva, mint vihar.

Csók csattanásról s nőszemekről,
Üdvösséges nagy szerelemről,
Csak álmodol csupán.

Nem vagy óh többé virgonc ifju,
S nem üldöz már a vágy és szomja
Az ideál után.

Nem nyit már többé neked rózsá,
Nincsen számodra boldog óra.
Szived oly elhagyott . . .

Nincsen könyved mit elsríhatnál
Reményeid bus sirhantjánál,
A könnyű elfogyott.

S ha dalba kezdesz néha napján,
Mint végsőhaj haldokló ajkán —,
Ugy hangzik el dalod,
Lantodnak rozsdás már a hurja,
Ajkad a dalt hamisan fujja,
Lelked ütött — kopott!

T. Papp Andor.

Kiirtott család.

Tragédia egy erdélyi községben.

— Saját tudósítónktól. —

Bűnös szerelmi viszony fejeződött be a napokban tragikus módon a háromszékmegyei Doboly községben. A véres eset részleteiről ezeket írják nekünk: Goda Sándor nevű szolgalegény ezelőtt három évvel került Roskár János házába mint béreslegény. Roskár beteges ember lévén, a még javakorban lévő asszony szerelmi viszonyt kezdett a csinos legénnyel. Ebből a viszonyból Roskárénak két gyermeke született, az egyik még a férj életében a másik pedig egy évvel ezelőtt nemsokára, hogy Roskár meghalt. A mint a férj meghalt, Goda zsarolni kezdte az asszonyt, amikor pedig az asszony nem akart pénzt adni szeretőjének, azzal fenyegette, hogy megöli őt is meg a gyermekeit is. Roskárné végre megsokalta a dolgot s panaszt tett Fördös István csendőr őrmesternek, aki kérdőre vonta Godát az életveszélyes fenyegetésért. Goda azonban akkor megtámadta a csendőr őrmestert is, amiért letartóztatták és elítélték. Mialatt Goda a börtönben ült, Roskárné közös háztartásra lépett egy Héja András nevű emberrel. Goda két héttel ezelőtt szabadult ki a börtönből. Ekkor megtudta, hogy Roskárné már mással él. Ezért elhatározta, hogy elpusztítja az asszonyt. Napokon át leskelődött Roskáréra, míg végre tegnapelőtt megjött az alkalom a tette. Héja András, akivel az asszony együtt élt, reggel az erdőbe ment, ahonnan csak este akart visszatérni. Dél tájban Goda betoppant Roskárné házába. Az asszonyt egyedül találta a két gyer-

mekkel. Goda előbb szemrehányást tett az asszonynak, majd pedig kést rántott elő s azzal előbb az asszonyt szíven döfte, azután pedig a két gyermeket ölte meg. A gyilkosság után Goda még megmosakodott a házában s azután az ajtókat kívülről bezárta és eltávozott. A véres esetet csak délután vették észre a szomszédok, akik mikor behatoltak a szobába, már az asszonyt is, meg a két gyermeket is halva találták. A gyilkost letartóztatták.

LEGUJABB.

— A „NAPLO” távirati és telefon-tudósítása. —

Minisztertanács Szentpéter-várott.

Budapest, febr. 25. (Saját tud.) Szentpétervárról táviratozzák, hogy ott ma a cár elnökle alatt minisztertanács volt a télipalotában. A cár egyik minisztere azt ajánlotta, hogy adjon alkotmányt a népnek, vagy legalább hirdesse a karáni székesegyházba, hogy ezután a néppel együtt óhajta a hatalmat gyakorolni, de voltak olyanok is a minisztertanácsban, a kik azt ajánlották a cárnak, hogy még erősebb rendszabályokkal félemlitse meg a forradalmárokat.

Andrássy missziója.

Budapest, február 25. (Saját tud.) Az ellenzék körében megerősödött az a nézet, mely Andrássy misszióját teljesen befejezettnek tartja. Erre tekintettel elhatározták, hogy minden Bécsből jövő törekvéssel szemben a passzív resistenciával fog válaszolni és megfog hiúsítani minden olyan törekvést, mely a nemzetnek a választás által megjelölt iránynyal ellenkezik.

A megerősödött koalíció.

Budapest, február 25. (Saj. tud.) Khuen-Héderváry és társainak nemzetellenes törekvései még szorosabbá fűzte azt a kapcsolatot, mely eddig is oly szorosan együttartotta a szövetkezett ellenzékkel. Elhatározta, hogy minden Bécsből jövő törekvést 24 óra alatt meg fogja hiúsítani. A szövetkezett ellenzék eddig is nagyon loyálisan járt el. Nem kapott abszolút többséget, azért nem követeli programjának teljes keresztülvitelét. De a választás eredménye felhatalmazta arra, hogy követelje a Hatvanhét szellemében az önálló vámterületet, a magyar vezényszót, Eme követelése mellett, ki fog tartani és mellőle nem tágit.

Feleséggyilkos mérnök.

Budapest, febr. 25. (Saját tud.) Titelről táviratozzák, hogy ott nem rég meggyilkolták Popov Péter mérnök feleségét. Kállay ujvidéki vizsgálóbíró sokáig hasztalanul nyomozott ebben a bűntényben ma szenzációs fordulat történt, a vizsgálóbíró ugyanis letartóztatta Popov Pé-

ter mérnököt, mert kétségtelenül bebizonyult, hogy a feleséget ő maga gyilkolta meg. A letartóztatás Titelben nagy feltűnést keltett, mert Popovot becsületes embernek tartották.

Bányaszerencsétlenség.

Budapest, febr. 25. (Saját tud.) Rozsnyóról táviratozzák, hogy a Nadapulai Károlyka nevű kincstári bányában tegnap munkaközben egy óriási szikla lezuhant a munkásokra és négy bányászt maga alá temetett. Három bányászt, nagy munka után, életveszélyesen megsebesülve a felszínre hozták. Glósz József bányászt azonban teljesen összeszezuzva, holtan találták. A megsebesültek közül kettőnek a lábát amputálták.

A vezérbizottság ülése.

Budapest, febr. 25. (Saját tud.) A szövetkezett ellenzék vezérbizottsága holnap délelőtt 10 órakor ülést tart Kossuth Ferenc elnökle alatt. Ez ülésen az elnök be fog számolni a helyzetről és jelentést tesz majd arról a tárgyalásról, melyet Zichy Nándor gróffal folytatott. Ugyancsak ez ülésen fog a vezérbizottság a passzív resistencia mellett nyilatkozni. El fogják határozni, hogy manifesztumot fognak intézni a nemzethez, melyben jelentést tesznek a politikai helyzetről.

Wekerle.

Budapest, február 25. (Saj. tud.) Wekerle Sándor dr. tervét lehetetlennek tartják. Az a szándék, hogy a szabadelvűpárt és a függetlenségi párt egy részének támogatásával akar kormányt alakítani — teljesen kizártnak tartják.

Magyar államférfiak Bécsben.

Budapest, február 25. (Saj. tud.) A jövő héten ismét több államférfiu kap meghívást a királyhoz. Először jelenik meg Wekerle, kit már teljesen elejtettek a függetlenségi párton. Utána következik Csáky, ki azonban valószínűleg csak véleményét fogja ő felsége előterjeszteni, mert korára való tekintettel nem vállal kormányalakítást. Majd ismét Széll Kálmánra kerül a sor és azt hiszik, hogy Széll Kálmánnak a válság megoldásában nagy szerep fog jutni.

NAPLO.

— Hírek. —

* A megyei főorvos ünneplése
Farkas Géza dr., a megyei főorvost névnapja alkalmával tegnap felkereste a megyei tisztikar és üdvözölte. Farkas dr. meghatóttan köszönte meg az ünneplést.

* Orvostudományi szakülés.
Az Erdélyi Múzeum-Egylet orvostudományi szakosztálya tegnapelőtt délután ülést tartott, mely betegbemutatással kezdődött. Dr. Hegyi Mózes dr., Konrád Jenő dr., Kanitz

Henrik
zással k
tását. M
temi tan
egyetem
figyelm

* Uj

mányeg
tás volt.
jogtudor
Alfrédet,
konszen

* Vall

ruár hó
ev. ref.
mében
vetkező
badelõe
Előadja
theol. tá
Vendég

* Elk

Nagy Is
elhalalo
a mult

nepsége
ünnepe
lós buk
irta vol
román

Bukares
dában j
e tend
könyvv
románla
pedig e
gyarok

rolly ke
könyvt
elrende

elkoboz
brassói
e köny
eljárás
tartva

melyre
Ciurcu
kedőt,
mindaz

papot,
e köny
megidé
Ciurcu

A főtá
nyert,
lönöse
történe

kező, t
maz, a
mérnök

még g
nokat
szék a
kintette

zöje id
tehát n
mondo
István

Magya
dányai
sitend
* Sz

M. K.
l sztm
támad
mert a
ták sz
és kül
tatták.
ezen t
feleltel
Kuszk
lált és
relte.

Henrik dr., igen érdekes magyarázással kísérték a betegek bemutatását. Majd Lőthe József dr., egyetemi tanár és ifj. Fabiny Rudolf dr. egyetemi tanárségéd tartottak nagy figyelemmel kísért előadásokat.

* **Uj doktor.** A kolozsvári tudományegyetemen tegnap doktoravátás volt. Ez alkalommal avatták a jogtudományok doktorává Székely Alfrédet, az itteni ifjuság egyik rokonszenves és kedves tagját.

* **Vallásosestély.** Vasárnap, február hó 26 án délután 5 órakor az ev. ref. theologia az intézet dísztermében vallásosestét rendez, a következő műsorral: 1. Ének. 2. Szabadelőadás: a világ lefolyásáról. Előadja dr. Kecskeméthy István, ref. theol. tanár. 3. Szavaltat. 4. Ének. Vendégeket az intézet szívesen lát.

* **Elkobzott könyv.** A románság Nagy István moldvai vajda 400 éves elhalálása évfordulója alkalmából, a mult nyáron, nagy politikai ünnepeket rendezett Putnán. Ez ünnepek alkalmából Jorga Miklós bukaresti egyetemi tanár megírta volt „Nagy István történetét” a román nép számára, a mely könyv Bukarestben, a „Minerva” nyomdában jelent meg. A tulzó románok e tendenciózus politikai irányzatú könyvvel elárastották Magyarország románlakta összes vidékeit. Miután pedig e könyv éle egyenesen a magyarok ellen irányul, Hieronymi Károly keresk. miniszter megvonta e könyvtől a posta-szállítás jogát és elrendelte a becsempészett könyvek elkoboztatását. Ezzel egyidejűleg a brassói kir. törvényszék megindította e könyv terjesztői ellen a büntető eljárást. Ez ügyben most lett megtartva Brassóban a főtárgyalás, a melyre a törvényszék megidézte volt Ciurcu János brassói könyvkereskedőt, a ki árusította e könyvet és mindazokat, — köztük több román papot, tanárt és tanítót — a kiktől e könyvet megtalálták. Az összes megidézettek közül azonban csak Ciurcu könyvkereskedő jelent meg. A főtárgyaláson teljes beigazolást nyert, hogy Jorga tanár könyve, különösen a magyarokat, illetőleg a történelemmel homlokegyenest ellenkező, tendenciózus tényeket tartalmaz, a melyek nemcsak hogy becsmérlők a magyarokra nézve, hanem még gyűlöletre is izgatják a románokat a magyarok ellen. A törvényszék a meghozott ítéletben — tekintettel arra, hogy a könyv szerzője idegen állam alattvalója, a kit tehát nem vonhat felelősségre — ki-mondotta, hogy Jorga tanár „Nagy István története” című könyvének Magyarországon található összes példányai elkobzandók és megsemmisítendőek. Az ítélet jogerős.

* **Sajtópör.** Kuszko István, az E. M. K. E. választmányi tagja, a választmány egyik tavalyi ülésén meg-támadott néhány fűszerkereskedőt, mert a magyar cukrot háttérbe akarták szorítani az osztrák cukor által és különösen ennek árusítását folytatták. A megvádolt kereskedők ezen támadásra egy hírlapi cikkel feleltek, melynek néhány kitételét Kuszko magára nézve sértőnek találta és ezért a kereskedőket beperelte. Tegnap tárgyalta a kolozsvári

kir. törvényszék bírósága Bodor L. elnöklete alatt. A magánvádlót Tutsek Sándor dr. ügyvéd képviselte, míg a vádlottakat dr. Papp József védte. A délelőtti tárgyaláson tanukat hallgattak és csakis a délutáni folytatólagos tárgyaláson került a sor a vád- és védbeszédre. A kir. törvényszék Papp József védbeszéde után, magáévá téve a védőügyvéd felfogását a btkv. prrdt. 323 §. 3. pontja alapján a vádlottakat fölmentette egyben kötelezte a panaszost a perköltségek viselésére. A vádlottak megnyugodtak az ítéletben, a panaszos és védője felebbezést jelentett be.

* **A Bethlen Gábor-kör** február hó 28-án délután 3 órakor, az ev. ref. theol. fakultáson választmányi gyűlést tart, a következő tárgysorozat-tal. A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 2. Folyó ügyek. 3. Indítványok. 4. Interpellációk.

* **Szt. Antal felolvasó est.** A rendező bizottságtól nyert értesítés szerint a legközelebbi Szt. Antal felolvasó est nem február 27-én, hanem csak csütörtökön március hó 2-án este 6 órakor fog megtartatni. Felolvasni fog dr. Márki Sándor egyetemi tanár „Szent Paulinus az avarok apostola” című; Bodnár Emma k. a. és Veress Lajos ur egy-egy költeményt fognak elszavalni, a Mária énekkar pedig négy vallásos éneket fog előadni.

* **Rejtélyes hulla.** Tegnapelőtt délután a rendőri őrző a postaberek mellett, az ugynevezett Magyariréten egy elhagyott istállóban egy 40—45 évesnek látszó, csavargó kinézésű teljesen ismeretlen emberhullát talált. A színhelyen megjelent dr. Tompa János rendőrvos és Kallós rendőrbiztos megállapították, hogy a hulla, melynek kilete felől semmiféle ismertetőjelet sem tudtak találni, már 1—2 nap óta feküdhett az istállóban. Erre vallottak a már nagyszámu hullafoltok. A rejtélyes ügyben a szigorú nyomozás megindult, a hullát pedig a haláluk megállapítása végett beszállították az orvostani intézetbe.

* **Jégtörő Mátyás.** Nevezetes apostolnak ünnepele emlékezetét tegnapelőtt a katolikus világ: Mátyásnak — a jégtörőnek. Mátyásról ugyanis azt tartja a régi hagyomány, hogy

Mátyás tör, ha talál

Ha nem talál csinál . . .

Mátyás apostol nevenapján ugyanis, ha a természet rennes keretek közt végzi az ő munkáját, a folyók vastag jégpáncéljai megvékonyodnak, s megrepedeznek. A tiszta, azurkék égről ragyogó napsugár-áradat szóródik a földre s a hegyormok tetején, mely völgyekben olvadni kezd a hórétég. Ha pedig nem rendes keretek között végzi a természet munkáját, akkor ennek az apostolnak nevenapján kezdődik csak igazában a tél s a gazdák ugyancsak szorongó érzésekkel tekintenek a tavaszi fagyok veszedelme elé. Ha népi hagyomány proféciaja be-szokott válni, ugy erre a veszedelemre nincs kilátás, mert Mátyás napja az idén ugyancsak jól viselte magát. Enyhe tavaszi fuvalom szállott végig az utcákon, s a sétáló emberek jól-és utcaon gyönyörködtek a tavasz első bemutatkozásában. Mátyás, a jégtörő pedig nemes epithetonjához stilszerűen viselkedett, mert a folyókon csakugyan megtört a jég, s a Szamos szöke hullámfodrai kicsobogtak a megvékonyodott olvadó jégtáblákra.

* **Egy csendőrtiszt Kossuth és a**

vértanuk ellen. Teljesen érthető volna az alábbi eset, ha a közöshadsereg egy kazamatájában történt volna, feltűnő a dologban azonban, hogy hazafiatlan hőse egy magyar királyi csendőrtiszt. A napokban ugyanis beállított Barabás Bélához, Aradváros országgyűlési képviselőjéhez egy békésmegyei csendőrmester s elbeszélte, hogy nemrégiben két képet vásárolt: az egyik az aradi vértanukat, a másik pedig Kossuth Lajos bucsuját ábrázolta a hazától. A képeket fölaggatta szobájára falára, a mikor azonban tisztje azokat meglátta, egyszerűen megparancsolta, hogy a hazafias tárgy képeket vegye le a falról. Ez a hazafiatlan eljárás igen bántotta a derék csendőrmestert s megkérte Barabást, hasson oda, hogy hazafias cselekedetében fölebbvalója őt ne gátohassa s ő a hazafias tárgy képeket szobájára falára kifüggeszthesse. A hazafiatlan asendőrtiszt cselekedetének ily módon folytatása lesz, a mennyiben Barabás Béla dr. megígérte, hogy a Házban már legközelebb szóvá teszi az ügyet s oda fog hatni, hogy a hazafiatlan tisztnek ne legyen többé kedve hasonló parancsok kiadására. Föltétlen hisszük, hogy Barabás fölszólalása, bár még egy fél év előtt az lett volna, ma már nem lesz eredménytelen.

* **Modern amazonok.** Ketting angol város kellő közepén harcra temett amazonok szép győzelmet arattak a minap. Persze nem egy hadakoztak, mint elődefk régen, lóról, lándzsával, hanem megszállták a Wallis és Luiel-cég gyáranak kapuit és megakadályozták, hogy a munkások felvegyék a munkát. Az amazonok maguk is a gyár alkalmazottai voltak s azért léptek volt sztrájkba, mert az igazgatóság a nők számára leszállította a munkabéretet. A nők azonban nem elégedtek meg azzal, hogy maguk nem dolgoztak, hanem felszólították a férfiakat is, hogy szüntessék be a munkát. A férfiak azonban nem engedtek a fölszólításnak, mire az elszánt nők ebéd idején megszállták a gyár kapuit és éktelen kiabálással visszaverték az ebédre munkába visszatérő munkásokat. Tárgyalások indultak meg a két tábor között, de eredménytelenül. A férfiak végre engedtek és eltávoztak a gyárból. Egy munkást, ki beakart sompolyogni, kegyetlenül elverték a harcias amazonok. Az igazgatóság végre belátta, hogy másként nem boldogul, visszaállította a nők munkabéretét, mire a zürzavar meg is szűnt.

* **Vidéki rövid hírek.** Tetten ért vadorzók. Pécsről jelentik: A csendőrség letartóztatott egy sereg vad-orzót, a kik a bellyei erdőkben rendszerint szarvasokat ejtettek el s Eszékre vitték értékesítés végett. A banda feje Kiss Ferenc kopáci gazda. — **A bíróság elől a halálba.** Aradról írják: Bott József tizennégy éves fiu a Marosba ölte magát. Társaival az üzlet kirakatából loptott valamit, a miért a bíróság atyjával együtt megidézte. Az e miatt való félelem kergette a halálba. — **Megváltoztatott halálos ítélet.** Aradról jelenti tudósítónk: Az ottani esküdtszék halálra ítélte volt Csezenk Mihályt és Németh Istvánt és 15 évi fegyházra Katona Károlyt, a kik még a mult évben meggyilkolták és kirabolták Pütsi Viktoria réti csárdásnét és szolgáját Barsi Antalt. A Kuria azonban Csezenk és Németh büntetését 15 évi fegyházra, Katona Károlyt 9 évi fegyházra szállította le. — **Megkerült ezer koronás.** Pécsről írják lapunknak:

Még a mult év őszén történt, hogy Schmidt János szigeti országúti korcsmárost a cigányok kirabolták. A pénz annak idején egy ezer koronás kivételével megkerült. Most sikerült azt is egy Kolompár Ilona nevű cigányasszonynál megtalálni. **Megkorbácsolt adóhivatali főnök.** Marosvásárhelyen egy Réthy János nevű mészáros korbácscsal verte el Schreyer Vilmos adóhivatali főnököt, amiért az kiutasította valami miatt a hivatalból. — **Letartóztatott csaló.** Székesehérvárról írják: Az ottani rendőrség letartóztatta Steiner Manó notórius csalót, akire több rendbeli szélhámosság bizonnyult rá. — **Halál kártyázás közben.** Szolnokról írják: Borbás Pál ottani tekintélyes iparos a kávéházban kártyázás közben hirtelen összeesett és meghalt. — **Örjögő parasztagazda.** Eperjesről táviratozzák: A sárosmegyei Komlós községben Kosztelnik János jómodu gazda hatszor rálőtt a feleségére és leányára, akik súlyosan megsebesültek, majd teheneit pusztította el és házát felgyújtotta. A dühöngő embert nagynehezen tartóztattak le. — **Elültelt lelkész.** Rózsahegyről jelentik: Az itteni törvényszék Csoboda Pál nemzetiségi lelkészt izgatásért 6 havi államfogházra és 721 kor. ítélte. — **Merényi! egy rendőr ellen.** Miskolcraól írják: Dobrosi János rendőrt egy éjjel duhaj legények kilenc pisztolyövessel elakarták pusztítani. A rendőr azonban utánok iramodott és egyet el is fogott. Most mindannyit letartóztatták. — **Rablógyilkos gyujtogatók.** Nagypatak biharmegyei községben tűzvész áldozata lett a 65 éves Blaszován György, feleségével. Kiderült, hogy a két öregot előbb agyonverték, kirabolták, azután rájuk gyujtották a házat. A gyilkosok Damián Miklós, Illés és Miklósné, a kiket letartóztattak. — **Ötezer darab hamis ötkoronás.** Kolozsmegye bánffyhungyadi járásában egy idő óta sok hamis ötkoronás került forgalomba. A csendőrség most letartóztatta Blaga Irimia, Bulzan Anna és Gligán János bánffyhungyadi lakosokat, a kiktől ötezer darab hamis ötkoronást találtak. — **Félholtra vert legény.** Egy oláhszentmiklósi mulatságon Kacsora Pétert és Poszt Frigyes nevű legény félholtra vert. A csendőrség a tettest letartóztatta.

* **Külföldi rövid hírek.** Gorkij. Pétervárról jelentik, hogy Maxim Gorkij szabadon bocsátónak, miután barátai 10,000 rubel óvadékot tettek le érte, ő maga pedig megígérte, hogy nem szökkik meg Pétervárról. — **A Simplon-alagut.** Svájc-ból érkezett táviratok szerint a két oldalról furt, 20 kilométer hosszú simploni alagut átfurása befejeződött. Az átfurás pillanata előtt nagy aggodalmakat okozott a mérnököknek, hogy az északi részben sok víz és gáz gyűlt össze. Ezeknek kitódulása bajt okozhatna, de mindennemű óvintézkedést megtettek ellene. Egy távirat jelenti Gondeból, hogy ma reggel 7 óra 20 perckor törtek át a Simplon-alagut utolsó sziklafalát. — **Menelik udvarában.** Adisz-Abebaból sürgönyzik: Menelik királynak a német császár küldöttség által ajándékot küldött. Menelik a német küldöttséget szívesen fogadta s tiszteletükre lakomát adott, a melyen 5000 vendég vett részt. — **Női rendőr.** Az amerikai lapok közlése szerint a honolui rendőrség egyik főnöke Miss Wilder, egy gazdag milliomos leánya, a ki passzióból rendőrösködik. Lovon jár s diszes uniformist visel. Oldalán hatalmas revolver lóg. A bökészü szerető. Egy ismert párisi

színész kedvesét, egy gazdag braziliat a napokban megütött a gutta. Amikor a pénzszekrényét kinyitották, aranyból készült névjegyeket találtak ott, amelyekre a színésznőnek és barátjainak nevei voltak vésvé. A drága névjegyek mindegyikét pompás gyémánt díszíti. Értékük 200.000 frankot képvisel. Az elhunyt ezeket végrendeletileg a színésznőnek hagyta. — *A Murri-Bonmartini pör.* Torinóból írják: Négy hónapi szünet után február 21-én megkezdődött az ismert Murri-Bonmartini pör nagy tárgyalása. A titokzatos véres bűnpör nehézkesen indult meg. — *Elpusztult kastély.* Linzből táviratozzák, hogy gróf Starhemberg kastélya Linz közelében a lángok martaléka lett. A kastély valamennyi melléképülete és a gazdasági házak is elpusztultak. — *Egy orvos revolvermerénylete.* Massa olaszországi városka főutcáján Giampooli dr. városi főorvos ötször rálőtt De Ambrosi fiatal gyalogos hadnagyra. golyók a tisztet nem találták, ellenben egy utcai gyümölcsárust egy véletlen lövés halálosan megsebezett. Az eset mögött bizonyára családi dráma lappang. Az orvos közbecsülésben álló egyén.

SZINHÁZ

Levél.

Vitéz Kukorica János urnak
Helyben.

Nemzetes uram!

Vérbeli magyar huszár, tehát katona és gavallér létére kérem adjon pardont igaz tisztelőjének, aki elég merész e sorokkal megzavarni azt a boldog nyugadalmat, melyhez kegyelmed Huskusjával ma este is annyi szenvedésen, hőstetten és 3 felvonáson keresztül jutott. Engem azonban egy kínos problema furdal és e gyötrődés legyen a mentőm, hogy bogárhátú kis házikó szerelmes nyugodalmában háborgatni merészkedem.

Estéről-estére áhitattal nézem tündéri pályafutását. Kacag a lelkem, a mikor a kiterített subán enyelegni látom. Kigyul a vérem tüze, a mikor a huszáros bravurjait hallom. Szívembe bubánat költözik, mikor Bagó az aranyhajú Iluska halálhírét hozza és együtt bolyongok kegyelmeddel a csodás országokban, a hoi szeretőjét keresi tulvilági hűséggel. Szóval én osztani tudom kegyelmednek minden örömöt, minden bánatát, megérzem mindazt, mert megérteni is tudom. Minél többször pattog a karikása, minél többször cseng a sarkanyuja és minél többször zokog a „Rózsa, rózsaszál“ hangjaira, annál többször, annál jobban értem azt a szép mesét, a melynek kegyelmed a cselekvő vitéze.

Egyet azonban sehogysem értek. Szívzorogva félttem, hogy felül a gonosz boszorkának és elhiszi az Élet taváról, hogy az a Halál vize. Félttem annál jobban, mert sehol senki és semmi, a ki felvilágosítaná. Kegyed ugyan rácsafol a féltelmekre, mert nem hisz a szipirtónak, de éppen ez az, a min már napok óta tépelődöm. Honnan

és miből sejtí és gondolja kegyelmed, hogy az a kék tó az életnek tava? Semmi jelet, semmi intó vagy sejtető mozzanatot sem látunk, se hallunk és kegyelmed mégis kitalálja. Honnan? Hódolattól haldokolva érzem, tudom, hogy a magyar juhászlegény, ki huszár is, szerelmes is, nagyszerű dolgokra képes. De ekkora leleményességet még így sem tudok megfajtani.

Lám, budapesti eredetije nemcsak úgy öneszéből bukkan rá az igazságra. Bakonyi nem merete ilyen megdöbbenően zsenialisnak megalkotni. Jótékony tündéreket küld hozzá, hogy veszedelmes helyzetben az igaz utat megmutassák. Fülünk hallatára világosítják ezek őt fel, hogy a boszorka hazudik, ne higgyen neki. Azt kell hinnem, hogy kegyelmednek is valami jótékony tündér sugja a fülébe a valót. De miért rejtegeti ezt az égi szót, miért nem halljuk azt mi is? Miért kell nekünk azon töprengenünk, hogy kegyelmed miképp kerülí majd el az ármányt? Miért kell nekünk kegyelmedet mindenáron külömb legénynek tartanunk; mint fővárosi kiadását, a ki minden erénye mellett sem tudja magától kitalálni azt, amit kegyelmed olyan érthetetlen módon megálmodik — ébren?

Rabszolgája vagyok, de még jobban az leszek, ha elárulja nekem a rejtélyt, hogy minek alapján hibáz rá az igazságra, amely ott minden más emberfia előtt rejtve maradna? Miképpen jut a mentő ötlethez, a melyet mindenütt egyebütt csak a tündérek segítségével csíhol ki? Mi, vagy ki helyettesíti ezt a tündéri varázsigét?

Imádatos tisztelettel, de pokoli kíváncsisággal maradok

lelkes bámolója

Egy állóhelyes.

A doktor ur, Molnár Ferencnek egy éve pihentetett kedvelt bohózata ma este kerül színre, a betörő Puzsér szerepében Megyeri igazgatóval, kinek Horváth Paula, Kassai, Mészáros, Szegő, Hegedűs Szerafin, Váradiné, Dezséri és Bérczi lesznek szereplő társai.

Ifjusági előadás. A 9-ik ifjusági előadást tartják ma délután. Színre kerül Szigligeti klasszikus, énekes bohózata, a „Liliomfi“, a címszerepben Kassai. Mellette: Károlyi Leona, Szentgyörgyi, Horváth Paula, Nagy Imre, Dezséri, Váradiné, Váradiné, Bérczi és Szegő lesznek az előadás főszereplői. A bevezető értekezést dr. Versényi György állami felsőbb leányiskolai tanár tartja.

Loute, Pierre Wéber kitünő vígjátéka, mely minapi felelevenítésekor is osztatlan tetszést aratott, kedden páratlan bérletben kerül színre, Horváth Paulával a címszerepben. A férfi szereplők ezuttal is Megyeri igazgató, Kassai és Mészáros lesznek.

János vitéz, Kacsóh Pongrácznak állandó vonzerejű daljátéka a jövő héten háromszor és pedig: hétfőn, csütörtökön és jövő vasárnap este kerül színre.

A dolovai nábob leánya, Herczeg Ferenc kitünő társadalmi színműve, a címszerepben Tóvölgyi Margittal

pénteken kerül színre. Szentirmánét: Horváth Paula, Tarján főhadnagyot: Szakács, Bliszky kadétot: Mészáros fogja játszani.

Reprizok. Két kitünő darab felelevenítése szerepel a jövő hét érdekes műsorán. Szerdán Feuillet Oktáv három év óta nem adott, izgatató hatású drámája: „Egy párisi regény“ kerül színre új betanulással, Megyeri igazgatóval a Chevrial báró érdekes szerepében. A darab két fő női alakját: Tóvölgyi Margit és Horváth Paula játsszák Szombaton pedig Klapp rég pihentetett kitünő szalon vígjátékát „Rosenkranz és Gúldenstern“-t elevenítik föl új betanulással. Rosenkranzot: Megyeri igazgató, Gúldenstern: Mészáros, Clarisset, a vígjáték fő női szerepét: Horváth Paula fogja játszani.

Bianka. Geiger Albert vígjátékjának, a „Bianka“-nak próbái serényen folynak. A nagy érdeklődéssel várt bemutató előadása március hó 6-án lesz.

Színházi műsor:

Vasárnap d. u. IX. ifj. előadás: Liliomfi.

Vasárnap este: A doktor ur (b. 131. sz.)

Hétfő: János vitéz (b. 132. sz.)

Kedd: Loute (b. 133. sz.)

Szerda: Új betanulással: Egy párisi regény (b. 134. sz.)

Csütörtök: János vitéz (b. 135. sz.)

Törvénykezés.

Sikkasztással vádolt törvényszéki bírák.

A szegedi vizsgálóbíróág érdekes ügye.

— Saját tudósítónktól. —

Jó félesztendő óta folytat vizsgálatot a szegedi vizsgálóbíróág rendkívül érdekes és szenzációs bűnpörben. Az ügyben két törvényszéki bíró és egy ügyvéd szerepel mint vádlott. Mind a három ember sikkasztással, illetve a két törvényszéki bírót hivatali sikkasztás-saj vádolta meg a királyi ügyészség és a vizsgálóbíróág már ma be is fejezte a vizsgálatot.

A nagyszabású bűnügyről alábbi tudósításunk számol be:

A múlt év elején szenzációs hír járta be a temesvári lapokat. Azt írták, hogy két temesvári törvényszéki bírót, a kik még életük delén álló férfiak váratlanul nyugdíjaztak. Azután nemsokára kiderült, hogy mi idézte elő a hirtelen történt nyugdalomba vonulást. A két bíró ellen hivatali sikkasztás büntette miatt vizsgálatot kért az ottani kir. ügyészség, a mely egyben egy előkelő temesvári ügyvéd ellen is kérte a vizsgálat megindítását.

Hogy mi adott erre okot, annak előzményei a következők:

A temesvári kir. adóhivatalnak feltűnt a múlt év elején, hogy nagyon régi bírói letéteket sűrű egymásutánban vett fel a gyanúsított temesvári ügyvéd. Ezeket a letéteket az említett két két bíró utalta ki az ügyvéd kérelmére. Az adóhivatal vezetője értesítette erről a különös dologról a pénzügyigazgatót a ki viszont jelentést tett a törvényszék elnökének. Ez megindította az eljárást, a melynek folya-

mán fölfüggesztette a két bírót, a kiket nemsokára nyugdíjaztak. Olyan gyanúok merültek föl, mintha a két bíró az ügyvéddel egyetértve, törvénytelenül utalta volna ki a letéteket, a melyek összege mintegy 60 ezer koronát tett ki.

Az előzetes nyomozat lefejezése után a kuria a szegedi büntető törvényszéket és vizsgálóbíróágot delegálta az eljárás további folytatására. A múlt év július havában érkeztek meg a mázsányi aktacsomók Magay Lajos vizsgálóbíróhoz, aki nyomban hozzálátott a bonyodalmas ügy vizsgálatához. Az ügyvéd a fölszedett pénzek legnagyobb részét visszafizette, illetve letétbe helyezte az adóhivatalnál a nagy bűnpör eldőléséig.

Magay vizsgálóbíró a napokban Temesvárott járt és a még hiányzó iratokat beszerezte, illetve áttanulmányozta. Ezzel a hosszúra nyult fáradságos vizsgálatot be is fejezte és ma már fölterjesztette az összes iratokat a királyi ügyészséghez. Valószínűnek látszik, hogy a két bíró és az ügyvéd ellen emelt vád nagy rész elesik a befejezett vizsgálat adatai alapján, mert nem tömeges hamisításról, hanem legjobb esetben súlyos fegyelmi vétségekről lehet szó. Hogy a kir. ügyész is ezen a nézetten lesz-e, azt a vádirat elkészítése, vagy esetleges elmaradása fogja megmutatni.

REGÉNY.

Jgélet.

— Regény. —

Irta: Elzéar Pierre.

33

XIV.

Roger eltávozott szintén a szőlőből, da a helyett, hogy elment volna, csak becsapta az ajtót maga meg visszatért. Az volt a terve hogy fölmege a fiatal leány szobájába. Tudta, hogy egészen elkülönítve, a lakás hátsó feleiben volt Clotild és a nevelőnő lakosztálya. — Az ajtó a lépcsőre nyílt. Egy kis ügyesség-gel észrevétlenül belehetne lopódnai. De azért mégis hevesen dobogott szive, míg ezt elgondolta. Már majdnem lemondott tervéről, mikor megjelent előtte bátyja alakja, nyakan véres sávvval. Tudta, hogy ez csak túlfeszített idegenek játéka, mégis rendkívül hatást gyakorolt reá.

— Menjünk tehát, mormogta. Lassan, elővigyázatosan kuszott fel ő lépcsőn, megkopogtatta a leányszoba ajtaját, de olygyengén, hogy azt csak Clotild hallhatta meg. — Ki az? Kérdezte az ajtó mögöl.

— Én, Roger . . . suttogta.

A leány, annyira szerette, hogy meggondolás nélkül ajtót nyitott neki aztán rámutatott a vékony tapéta-ajtóra, mely az ő szobáját elkülönítette nevelőnőjétől.

Rogert rendkívül meghatotta a lány szoba berendezése, a benne lengedező üde illat úgy, hogy jobban reszketett, mint az előtte álló Clotild.

Csak egy gyertya világította meg őket. Clotild egy alacsony karosszékbe ült s iniettt Rogernek hogy foglaljon helyet mellette.

— Mit akar mondani nekem?

Roger gyengéden megfogta kezét. Hiszen nem akart mást mint akár jó szóval akár erőszakkal kicsikarni tőle a naplót, de mikor most Clotild feléje hajolt s egy fűrt arcába esett elvesztette bátorságát.

— Beszéljen hát. ösztökölte őt.

De Roger nem birt szólni. Most jött tudatára annak, hogy mily szép Clotild és, hogy szereti őt. Ismét

megragadta a leánya kezét és akaratát ellenére dadogta:

— Szeretem...
Clotild arcocskáján boldog, tavaszi mosoly jelent meg.

Ez a mosoly végkép elvette Roger esztét, lehajolt, hogy megcsokolja, de eltévesztette és épen az úde szájacskára tévedt csókja.

Clotild nem is védekezett, tulságos becsületes volt, nem tudta leplezni érzelmeit.

Nem tartott soká ez az ömlengés, Rogernak megint bátyja jutott eszébe.

— De mit akar tőlem, barátom? Kérdezte Clotild. Ha nem lett volna szerelmes Roger, úgy most biztosan a naplót kérte volna, de így csak azt sutogta:

— Téged, egyedül téged...

— Engem? És ezért jött éjjel, bujkálva, mint egy tolvaj? Hiszen beszélhetett volna bátran Peyrel, vagy atyám előtt is.

— Nem akarom őket még beavatni titkunkba, nagyon komoly és fontos okaim vannak. Ugy sem házasodhatok rögtön, mert súlyos, nehéz kötelességeket rótt reám a végzet.

— De azért szeret. Hiszen az imént mondta. Ugy-e nem asszony tartja vissza a házasságtól?

— Nem esküszöm.

— Ez elég nekem; addig várok, a meddig ön akarja. Egészen önre bízom magamat, mert önnek adom életemet.

— Mivel érdemeltem meg ezt a szeretetet? kérdezte boldogan a fiatal ember.

— Mert jobban ismerem önt, mint saját maga. Tudom, hogy egy nagy gond szomorította el életét, de nem saját hibájáért szenved. Ön nem szólt erről semmit, de azért kitaláltam.

— Most pedig bevallom, hogy én tulajdonképen nyomorult alak vagyok. Mert egyedül a naplóért jöttem. Szerelme révén nem akartam kicsikarni azt.

— Ez csunya dolog, mondta Clotild szomoruan.

— Igen, szemrehányást is teszek érte magamnak, de ugy-e megbocsájt?

(Folytatjuk)

Főszerkesztő: Várady Aurél dr.

Felelős szerkesztő: Perl Alfréd dr.

Kiadó „Napló” hirlapkiadó-vállalat.

NYILTTÉR*)

Jóakaróimat és jóbarátaimat, kiktől személyesen nem vehettem búcsút, ezuton kérem, tartsanak meg szives megemlékezésükben.

Kolozsvár, 1905. február 26.

Dr. Székely Alfréd.

Cégtáblákat

Üvegre, vászonra és bádoglemezre igen olcsó árak mellett készít

BELLEVÁRI MIHÁLY
Kolozsvárt
Kossuth-Lajos-utca 7.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

A nagyszzebeni Általános Takarékpénztr

ad jelzálogkölcsönöket, félévi (tőkét és kamatokat magukban foglaló) részletekben történő törlesztésre, és pedig a következő feltételek mellett:

A 4 3/4% kamatláb mellett 50 évi törlesztésre: kölcsön legkisebb összege 30.000 K. — A törlesztés 100 fél-évi részletben történik; a fél-évi részlet minden 1000 K után — 26 K 11 f.

B 5% kamatláb mellett 50 évi törlesztésre: a kölcsön legkisebb összege 20.000 K. — A törlesztés 100 fél-évi részletben történik; a fél-évi részlet minden 1000 K után — 27 K 15 f.

C 5 1/2% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 10.000 K.

a) 41 évi törlesztésnél (82 fél-évi részlet) a fél-évi részlet minden 1000 K után — 29 K 60 f.

b) 35 évi törlesztésnél (70 fél-évi részlet) a fél-évi részlet minden 1000 K után — 31 K 08 f.

D 5 3/4% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 2000 K.

a) 40 évi törlesztésnél (80 fél-évi részlet) a fél-évi részlet minden 1000 K után — 31 K 84 f.

b) 25 évi törlesztésnél (50 fél-évi részlet) a fél-évi részlet minden 1000 K után — 37 K 47 f.

c) 10 évi törlesztésnél (20 fél-évi részlet) a fél-évi részlet minden 1000 K után — 65 K 05 f.

E 6% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 1000 K.

a) 32 évi törlesztésnél (64 fél-évi részlet) a fél-évi részlet minden 1000 K után — 34 K 98 f.

b) 23 évi törlesztésnél (46 fél-évi részlet) a fél-évi részlet minden 1000 K után — 39 K 81 f.

c) 18 évi törlesztésnél (36 fél-évi részlet) a fél-évi részlet minden 1000 K után — 45 K 05 f.

d) 15 évi törlesztésnél (30 fél-évi részlet) a fél-évi részlet minden 1000 K után — 50 K 09 f.

Az A. alatti kölcsönök csak föld-birtokra, a B. C. D. és E. alattiak házakra is adhatók; valamennyi kölcsön — az egyszersmindenkorra 1% törzsdíjon kívül — minden egyéb levonás nélkül teljes összegben készpénzben fizetetik ki. — Kölcsönkérvényeket átvésznek Kolozsvárt dr. Dobál Ferenc ügyvéd és Kauntz József ur (Ferenc József-ut 17. sz.)

Eladó házastelkek, szállók és szántóföldek!

1. Dézma-utca és Pap-utca sarkán üres telek egészben vagy részletekben.
2. Rudolf-út 31. számú házastelkek egészben vagy részletekben.
3. Árpád-út 8-ik számú házastelkek, pék-üzlettel.
4. Magyar-utca 83. számú házastelkek, pék-üzlettel nagy kerttel, gazdasági épületekkel.
5. Nádas-terében egy drb. szálló a közép lábban.
6. Brétfő- és Nádas-tere szállók alatt uthosszában egy vonalban levő szántó-föld, 40 telekre felosztható, egyenkint 222 négyszögöltre, sőt nagyobb telkekre is felosztható, vasuti, téglagyári, gyufagyári munkásoknak igen alkalmas, valamint a külvárosi földeszeknek is. Értekezhetni: **Rucska Lajos tulajdonossal** Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 9. szám.

Régi erdélyi borok

Unió-utca 7. szám alatt.

Szilvási, hadrévi, rózsamáli stb. a Benigni pinczéből palaczkozva és hordóval olcsón eladók.

Asztali borok 90 fillér., 1 kor. 20 fillér árban üveggel együtt literenként ugyanott kaphatók. Rendelés házhoz küldetik. — Telephon szám 531. Üvegek visszavételnek.

Mezőgazdasági

Bank és

Takarékpénztár

Részvény Társaság

Kolozsvár, Mátyás király-tér 9. sz. I. em. (Br. Jósika-palota)

Elfogad betéteket a legelőnyösebb kamatozás mellett naptól-napig s azokat felmondás nélkül fizeti vissza s a betéti kamatadót is sajátjából fizeti.

Számlát váltókat előnyös kamatláb mellett.

Kölcsönöket nyújt értékpapirokra és váltófedezet alapján, jelzálogkölcsönöket ad föld-birtokra és házakra előnyös kamatláb mellett.

Sorsjegyek, záloglevelek és egyéb értékpapírok beszerzését, valamint a sorsjegyek húzásainak nyilvántartását minden díj nélkül eszközli.

Dosztálysorsjegyek elárusítási helye.

Az összes bank és takarékpénztári üzletekre vonatkozó felvilágosítással szívesen szolgál

az igazgatóság.

Hivatalos órák: d. e. 9-től fél 1 óráig.

A több mint félszázad óta fenálló

LE CONSERVATEUR

francia életbiztosító és kiházasító intézet leányoknak hozományt, fiuknak kezdő üzleti tőkét, szülőknek nyugodalmas agykort biztosít csekély évi befizetés alapján.

Az intézet kimutatott tőkéje:

482 millió korona.

Orvosi vizsgálat nincs!

Magyarországi igazgatóság:

BUDAPEST, VII. Kerepesi-ut 30. szám.

TRISKA J.

zongora-raktára

Kolozsvárt, Sétatér-utca (Saját ház).

Zongorák, pianinok, harmoniumok és czimbalmok gyári áron részletfizetésre is kaphatók.

Hangszerek becserélését, javítását, hangolását, helyben és vidéken elfogadom.

Phonola-zongorát játszó készülék gyári áron kapható. Ára **1100** korona.

Bármikor megtekinthető!

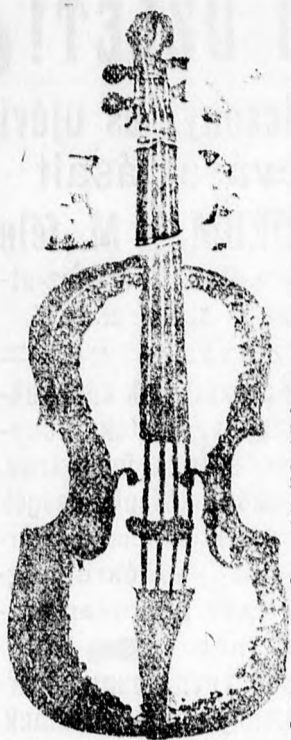
Első kézből, a gyárban vásárol Ön olcsón és legjobban!

Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyár

STOWASSER J.

királyi udvari hangszergyáros, hadsereg-szállító, a Rákóczi javított tárogató és a hangfokozó gerenda feltalálója

Budapest, II., Lánchíd-utca 5. szám.

Ajánlja saját gyárban készült, általánosan elismert különleges (specialitás) fa-, réz-, fuvó- és vonós hangszereit, czimbalnokokat, stb.

Legnagyobb raktár és gyár.

Hegedűk 3-, 4-, 5-, 6- forinttól feljebb, a legjobb felszereléssel.

Hangfokozó gerenda mely által bármely hegedű vagy gordonka sokkal jobb, erősebb és lágyabb hangot nyer (biztos siker); hegedűbe javítással 4-12-1rt.

Harmonikák, legjobb, erős, elpusztíthatatlan hangokkal, 2-50, 3-, 4-, 5- forinttól feljebb. Különleges acélhangú hangversenyharmonikák, saját minták.

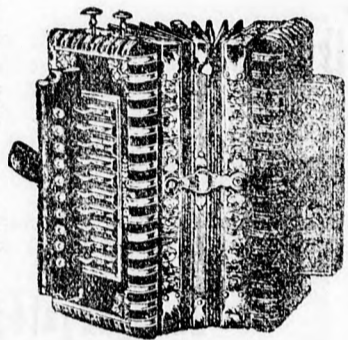
Zenekarok teljes felszerelése előnyös feltételek mellett, jutányos árban, elismert jó minőség, a hadsereg és a legtöbb katonai zenekaroknak szállítója vagyok.

Javítások az összes hangszereken, különleges szakkerületi pontossággal, jutányos árban eszközölköttek.

Kezesség minden egyes hangszereken.

TÁROGATÓ rózsafából, ujezást billentyűvel és iskolával, 30-1rtől feljebb.

Harmoniumok, világ legjobb gyártmány, 65-1rtől feljebb.

Kivitel nagyban és kicsinyben!
Árjegyzék minden hangszerről kívánatra ingyen és hérm. küldetik.

AZ

„Erdélyi Általános

Takarék és Hitelszövetkezet

KOLOZSVÁRT, Ferencz József-ut 2.

betétekért 5% kamatot fizet

s a további 1/2 %-ot kitevő betétkamatadót

is sajátjából fedezi.

„Kristály”

gőzmosó intézet

Telefon 500. KOLOZSVÁRT. Telefon 500.

A modern technika legújabb vívmányának megfelelő felszereléssel, tisztán viz és szappannal mos, vasal női és férfi fehérneműeket gyorsan a leg szebb kivitelben és előnyös árban.

Elvállal vegyileg tisztítani uri és női ruhane-műeket, selyem és szövet kekméket, kézimunkát, dísz-darabokat stb. jutányos áráért.

Csipkefüggönyök 30 kr.-ért darabonként mosva és vasalva.

A ruhaneműek kívánatra díjmentesen elhozhatnak és viszont tiszta állapotban pontos időre hazaszállíthatnak.

A n. é. közönség kényelmére a belvárosban

LASKAI FERENCZ ÉS FIA

ágyneműek üzletében — Telefon 405.

(Kossuth Lajos és Tivoli-utca sarok) felvételi telepet létesített, hol ruhaátvételeket eszközölkönek.

A n. é. közönséget biztosítva kifogástalan munkáról és mindenben méltányos árákról, szives figyel-mébe ajánlja a belvárosi felvételi telepet és számos megbízatást kér a

„Kristály” gőzmosó intézet.

Fehérnemű mosva és mangolva 10 kr. kgrmonként.

Ujhelyi M. és Tsa

könyvnyomdája

Kolozsvár,

Jócai-utca 15. szám.

Elkészítetnek mindennemű nyom-tatványok a legújabb és legdisze-sebb kiállításban jutányos árákon

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek

Telefon szám 379.

Feltűnést keltő árak!

Női cugos
cipő **2.40**

Női
Füzös cipő
fekete és
színes **2.60**

Női
gomboscipő **2.75**

Női
füzös-cipő
box-calf **3.50**

Férfi cugos
cipő borított
és sima **2.50**

Férfi
hegymászó
cipő **2.75**

Férfi cugos
vagy füzös
box vagy
sevrak **4.—**

Fekete női
félcipő **1.80**

Női félcipő
színes **1.80**

Női szürke
vitorlav.
félcipő **90 kr.**

Férfi vitorla
vászon szür-
ke félcipő **1.—**

Női félcipő
gummvál **1.20**

Fekete és
színes füzös
cipők leány-
kák részére **1.80**

Fekete és
színes gom-
bos cipő le-
ánykák rész. **2.—**

Fekete és szí-
nes füzös v.
gombos gyer-
mekcipő **1 ft és
feljebb**

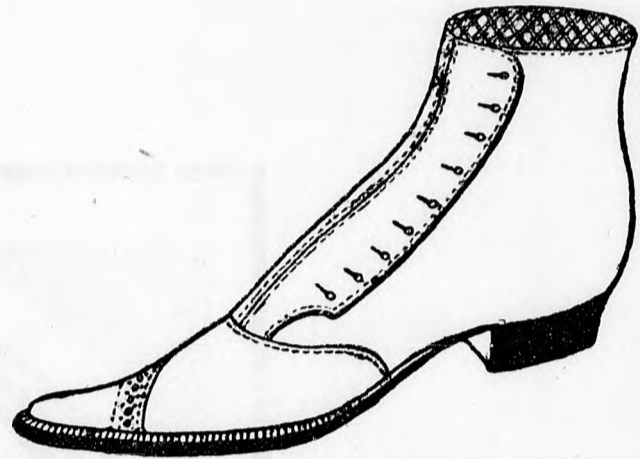
Női szalon-
cipő lakk v.
zergebőr. **1.30**

Különlegesség!

**„Goodyear Welt“
American boots!**

TURUL czipőgyár r.-társ. főraktára
KOLOZSVÁRTT
Wesselényi Miklós-u. 6.

Világhírű hegedű-művész

Kneisel A. tanár □ □ és
Stefanescu N. operaénekes

Nagy hangversenye

Kolozsvárt, 1905. március hó 1-én, szerdán
a Redoutban.

MŰSOR:

- Tartini, Sonata. Ördög trillája,
 - Winiawski, Fantasia,
 - Beethoven, Hegedű-hangverseny

Kneisel A. tanár.
- Gounod, Faust Cavatina

Stefanescu N. operaénekes.
- Kneisel A. Aria,
 - Ernst H. W. Airs Hongrois,
 - Bach J. S. Aria

Kneisel A. tanár.
- Floiw, Martha Romane

Stefanescu operaénekes.
- Paganini, Boszorkánytánc,
 - Sarasate Czigányélet

Kneisel A. tanár.
- Mozart, Così fan tutte Fernando áriája

Stefanescu operaénekes.
- Bazzini, La rond des Lutius,
 - Reményi—Kneisel Repülj fecském,
 - Paganini, Mózes, ária G. húron

Kneisel A. tanár.
- Donizetti, Favorita Spirto gentil,
 - Verdi, Rigoletto: „Az asszony ingatag...“

Stefanescu operaénekes.
- Kneisel, Román rapsodia,
 - Joachim—Brahms, Magyar táncok,
 - Kneisel, Fantasia Mazurka,
 - Saint Saens, Havanaise

Kneisel A. tanár.

A zongora kíséretet **Stefanides Károly** ur, a kolozsvári nemzeti színház karnagya volt szíves elvállalni.

Belépti-jegy:

2 korona. Elővételnél a belépti díjon kívül fizetendő ülőhelyért az I.—IV. sorban 4 korona, az V.—VIII. sorban 2 korona. A többi sorok ülőhelyeiért nincs ráfizetés. □ □ □ □ □

Kezdeté este 8 órakor.

JEGYEK VÁLTHATÓR NEUMANN M. CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ
MÁTYÁS KIRÁLY-TÉRI ÜZLETÉBEN.

= Napló =

független politikai napilap

előfizetési ára:

Egy évre . . .	24 korona
Fél évre . . .	12 korona
Negyed évre . . .	6 korona
Egy hóra . . .	2 korona
Egyes szám ára	8 fillér.

Kapható a dohánytözsdekben és minden
 elárusítónál.

